BUDAPEST, 1943. JÚNIUS 23. — III. ÉVFOLYAM 26. SZÁM

MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

ÁRA: 24 FILLÉR

HAJNALI ŐRJÁRAT
AZ OLASZ PARTOK VÉDELMÉBEN

HADVEZÉREK

A háború új fordulataira les a világ. A hosszú hónapokon át dúló idegcsaták már lezajlottak, a jóslások és jövendölések tovább már nem fokozhatók, s jóbarát és ellenség csak a tettek robbanásában érzi a feszültség feloldását. A frontok és a veszélyesnek mondott végek mérhetetlenül hosszú vonalán felvonultak a csapatok, elkészültek az erődök s Európa védelmének hadvezérei szemlét tartanak mindenfelé, felülvizsgálni a hadi készenlétet s kiadni az utolsó parancsokat a nagy vihar várható kitörése előtt. Készen áll minden az ellenség fogadására és megtörésére. A mélyen tagozott harci vonalak körzetében titokzatos és lázas az élet, szakadatlan az utánpótlás, csodálatraméltó a forgalom s a modern technika korszakának minden vívmánya segíti a harcosokat és a katonai vezéreket elszánt akaratuk és terveik megvalósításában. A felkészülés befejeződött s a vezéri szemlék már a közeljövő eseményeit irányítják...

↑ DIETL VEZÉREZREDES
megbeszélése Európa legészakibb frontszakaszán Schörner hegyivadász-tábornokkal (baloldalt) és Hengl tábornokkal (jobboldalt)

RUNDSTEDT VEZÉRTÁBORNAGY
az összes nyugati német hadseregek főparancsnoka (balról második) a francia tengerparton
↓

↑ CILIAX TENGERNAGY,
a norvégiai vizeken állomásozó német tengeri haderők főparancsnoka (középen) szemlét tart a narviki körzetben

DÖNITZ VEZÉRTENGERNAGY,
a német tengeri haderők főparancsnoka, a búvárnaszád támaszpontok szemléjén kitünteti bátor harcosait
↓

MARSCHALL VEZÉRTENGERNAGY
szemléje Franciaország déli partvidékén. A Földközi-tenger mentén kiépült a déli fal, Európa védelmére . . .
↓

SPERRLE VEZÉRTÁBORNAGY
szemleúton, a Földközi-tenger partvidékén állomásozó seregeknél
↓

SZEMLÉJE AZ EURÓPAI VÉGEKEN

← KESSELRING VEZÉRTÁBORNAGY
repülőgépével szemlére érkezik Kréta szigetén

↑ BUSCH VEZÉRTÁBORNAGY
(jobboldalt) a szovjet hadseregparancsnokok rettegett ellenfele, szemleúton a lovagkeresztes Höhne tábornokkal

MANSTEIN VEZÉRTÁBORNAGY, →
a legendás hírű hadvezér szemléje a szovjetfronton Csugujevnél, Scheil ezredes gránátosainál

WEICHS BÁRÓ, VEZÉRTÁBORNAGY,
egy hadseregcsoport főparancsnoka (balról második) megbeszélést tart Kamppf páncélostábornokkal a szovjetfronton
↓

↑ KLEIST VEZÉRTÁBORNAGY
(középen) üdvözli szemleútján a kitüntetett fiatal Angelis tábornokot

GUDERIAN VEZÉREZREDES,
a páncéloscsapatok főfelügyelője, szemlét tart a híres „Grossdeutschland" páncélos ezred harci szakaszán. Guderian mögött a tölgyfalombos Strachwitz gróf,
↓ az ezredparancsnok

RICHTHOFEN VEZÉRTÁBORNAGY
(jobboldalt) Ruoff tábornok hadseregparancsnokkal a kubáni hídfőnél, a győztes csapatok szemléjén. Az északi sarkvidéktől a nyugati és déli várövezeteken át s a szovjetfronton, a kaukázusi hegyektől a Lappföldig, Európát elsősorban a
↓ katonák bátorsága és a vezérek szervezőképessége védi!...

A HONVÉDHARCOK TÖRTÉNETÉBŐL

Varsányi Ferenc százados harctéri rajzai

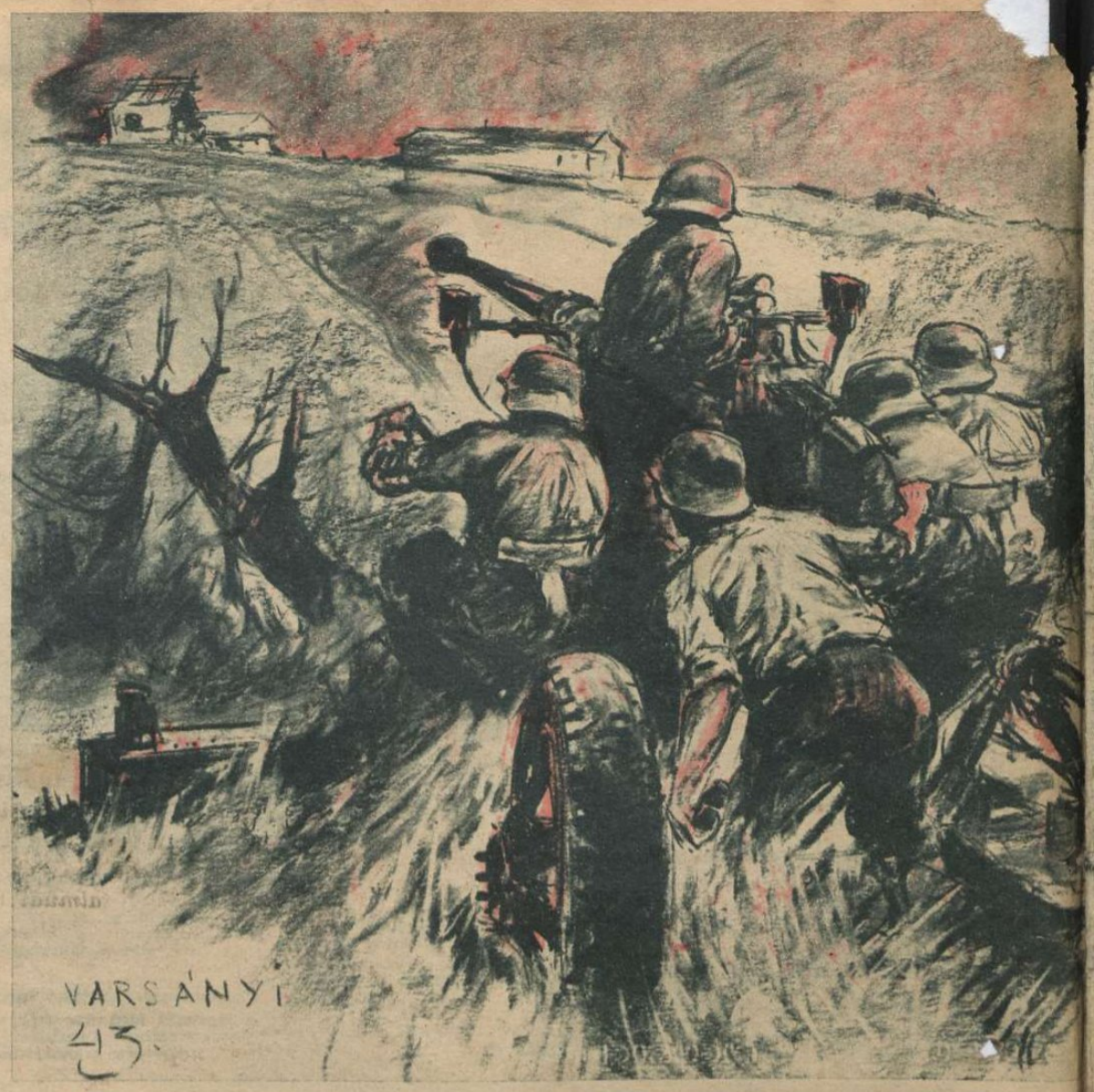

A tűzfészket sikerült megsemmisíteni, ellenben váratlanul I L—2 vadászgépek tűnnek fel és tűz alá veszik a löveget. Célváltoztatás! A nyomjelző lövedékek veszélyes közelségben süvítenek a gépek mellett.

A távolabbi kolchosból gépfegyverrel lövik a rohamra fejlődő honvédeket. A légvédelmi löveg oldalról közelíti meg a bolsevista tűzfészket és jólirányzott lapos lövésének repeszgránátjai megsemmisítik az ellenséget.

A harc egyre hevesebb lesz a légvédelmi ágyú és a vadászgépek között. A kezelők ugyancsak izzadnak, a cső már szinte izzik...

Dübörögve húznak el fejünk felett a gépek. Időzített bombáik akkor robbannak, amikor a gép már messze jár. Veszteségünk nincs!

A harc vége!... A támadó gépek közül egy, kettétörten hever a légvédelmi löveg közelében.

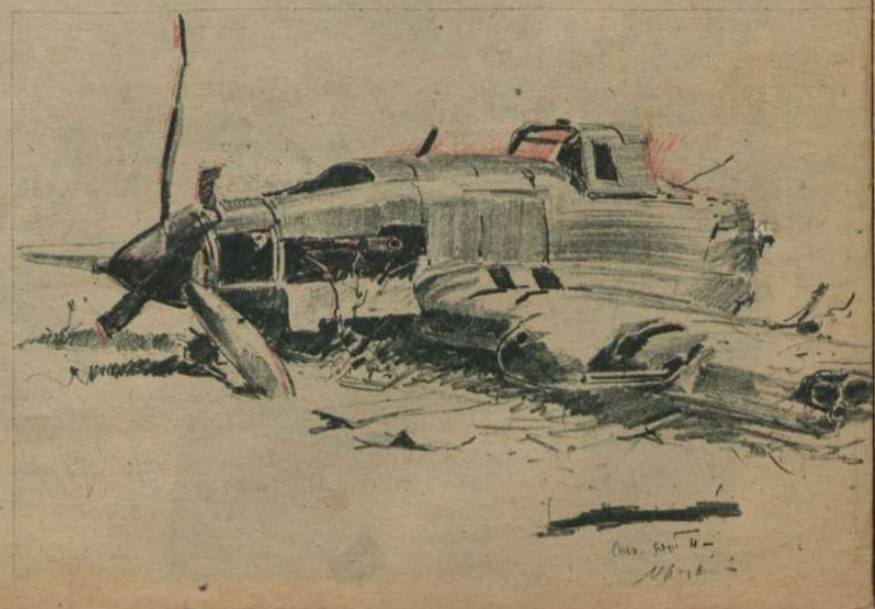

HÉTRŐL HÉTRE

Szigorú

intézkedések sürgős bevezetését javasolta a fasiszta párt végrehajó bizottsága Olaszországban. A háború legkegyetlenebb megpróbáltatásaiban, a feketeingesek kifejezték halálig eltökélt akaratukat a harc folytatására s a Ducehoz intézett feliratukban, az ellenállás szellemének megerősítésére, a következő rendszabályokat követelték: 1. Szigorúan fojtsanak el minden olyan kisérletet, amelynek célja, a lakosság erkölcsi ellenállóképességének megingatása. 2. Egységesitsék a gyári és mezőgazdasági termelést szigorú fegyelemben. 3. Hatásosabb ellenőrzést vezessenek be az ellátás, az elosztás és minden árucikkel való kereskedelem terén. 4. Vonják össze a gazdasági intézményeket a legszükségesebb mértékre. 5. Küszöböljék ki mindenütt a bürokratikus huza-vonát. 6. Törjék le a feketepiacot minden eszközzel, mert létezése összeegyeztethetetlen a fasiszta állameszmével. 7. Szigorú ellenőrzése s ha szükséges, bezárása a nagyszállóknak és fényűző vendéglőknek, ha nem igazodnak a háborús fegyelem követelményeihez. 8. Kiutasítása, vagy elszigetelése azoknak a külföldieknek, akik nem tudják igazolni olaszországi tartózkodásukat. 9. Szigorú és teljes alkalmazása a kötelező munkáról szóló törvénynek. 10. Megkövetelése a vezetőktől, dolgozóktól, a tudósok, tanárok, gyárosok és műszaki szakemberek összességétől, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel támogassák a fegyveres erőket!... Kifejti az emlékirat, hogy az elvi viták és a szellemi bölcselkedések ideje lejárt s dolgozni és harcolni kell, a felelősség vállalásával. A fasiszta párt felirata hősi történelem a borzalmas légi támadások idején s bizonysága a becsületes, tiszta világnézet honvédő erejének!...

Pilpul? Psetl?...

Értelmetlennek látszik a magyar olvasónak ez a két fura szó, pedig jelentésük és megjelenési formájuk hosszú évtizedeken át, szemérmetlenül mérgezte a sajtót és az olvasók gondolkodásmódját. A pilpul, a Zsidó Lexikon magyarázata szerint, „a talmudikus fejtegetésnek az a módszere, amely arra törekszik, hogy merész elmetornán, a Szentirás, vagy a Talmud valamely szavából meglepő éleselméjűséggel új értelmet és új vonatkozásokat hámozzon ki. A szó eredeti értelmében borsot és átvitt értelemben csipősséget jelent és már a Talmudban is előfordul. A pilpul túlzásbavitelét Pollák Jakab lengyelföldi, prágai rabbinak tulajdonítják...“ A „psetl“ pedig, „ellentéteket kereső fejtegetés“, — az ellentétek mesterséges kihegyezése, a zsidónak tetsző megoldások érdekében. Ez a pilpul és a psetl — és ennél ezerszer több, mert a legjellegzetesebb kifejezője a nyughatatlan, öntelt és siváran fölényeskedő, romlott zsidó szellemnek. A pilpulvitatkozást a talmudi bölcső ringatta. Babilonia és Palesztina rabbijai vitatkoztak egymással végeszakadatlanul, kigyómaráshoz hasonlatos pilpullal s már akkor sem az igazság keresése volt a cél, hanem egymás érveinek dühös ledorongolása, a legfantasztikusabb szőrszálhasogatással. A mindenáron való felülkerekedési ösztönt, a vad tülekedést, s a szellemi csalás módszereit, következetesen táplálták évezredek folyamatában a zsidó iskolák, olyan nevelésügyi módszerekkel, amelyeket még ma sem ismer a keresztény világ. A zsidók maguk irják, hogy „a bocher iskolákban nem törődnek a vita tárgyának igazságával, sőt a pilpul szándékosan tépi és marja szét a közelfekvő, tehát az igazságnak megfelelő értelmet s a talmudista annál nagyobb elismerést várt és kapott zsidó közönségétől, minél vakmerőbb és képtelenebb s ugyanakkor minél raffináltabb volt tételének összefüggése a talmudi hellyel, amelyből kiindult...“ Ez a torz szellemi tornákban nevelt, lelkileg tisztátlan s céljában dölyfös és anarchikus zsidó logika, mesterséges termék, az értelem és a becsület megrontása, egy szerencsétlen nép mérgezettsége, amelyet bizony az emberiség érdekében jó lett volna időtlen-időkig a ghettók szennyes falai közé szorítani. A türelmesség és az emberszeretet magára szabadította a Talmud neveltjeit s amikor a borotvált zsidók magukhoz kaparintották az európai nemzetek sajtóját, akkor minden országban a sok évezredes pilpul és a psetl szorította ki a közgondolkozásból a valóban keresztény és emberséges vitatkozást, a népek és nemzetek haladásáért vívott küzdelmekből. A zsidó sajtó elindult mindenfelé hódító útjára, sárga zászlaján ezzel az ősi zsidó példabeszéddel: „Sokan estek el a kard élétől, de nem olyan sokan, mint a mások nyelvétől...“ Világhódító szándékaiban, a zsidóság — a pilpul-kardot forgatta...

Csak keresni kell

s megtalálja ma is a nyílt értelmű ember a zsidó pilpul-okoskodás szellemrontó erőit. Használják a héberek s a hozzájuk hasonult egyébfajtájú, olcsó sikerekre szegénylegénykedő álirók. A keleti jesiva iskolák hitvitázó módszere átcsapott a Talmudról a vendéglátó népek politikájának bírálatára. „A betűkben és a szavakban való nagy gyönyörűség és az elrejtett célzatok feltárása, a Talmud és a Tora maradéka a zsidó szellemben“, — hirdeti büszkén a Zsidó Lexikon s ez az igazság. Az elme parazitái gyűlölik az elmélyülést s a végzetes, nagy emberi kérdések felületén nyüzsögnek és táplálkoznak. A felületes tréfálkozás, a fürge találékonyság, a kicsavart, hamis hasonlat és következtetés, a nagyképű idézet és a tervszerűen adagolt gúny a zsidó felszabadultságot és könnyedséget próbálja elhitetni az ujságírásban, pedig ez a módszer a legsúlyosabb szellemi rabszolgaság bizonysága minden zsidó tollforgatónál! Az európainak öltözött zsidó kísérteties következetességgel s a múlt terhelő átkával ugyanazt cselekszi idegen környezetben s más népek rontására, amit sápadt, vézna és pajeszes bócherelődje cselekedett 600 és 1200 évvel ezelőtt Barcelona, Frankfurt, Alexandria, Szaloniki és Csernovitz ghettóiban, amikor a nagyszakállú rabbik előtt, észjárásának beteges elcsavarodásáról vizsgázott... Csak elő kell venni a ceruzát s megjelölni az ujságokban a töméntelen pilpult és psetlt, amelyekkel a középkori bócherek polgárutódai a keresztény kulturán felnőtt emberek politikai és társadalmi erkölcsét lazítják, komoly véleményüket humorba ölik, hitüket nevetségesre ostorozzák s arra kényszerítik őket, hogy zsidósan gondolkozzanak védelemben és támadásban egyaránt. Mindenkinek törvényt szab, viselkedést magyaráz, tanácsokat ád, utasításokat osztogat a zsidó, hogy a maga törvényen kivüli, zabolátlan szellemét szabadon kiélhesse s amelyik nép elfogadja ezt a láthatatlanul is hernyókalapos irányitást, röviden áldozata lesz a zsidó méregnek és elbódultságában észre sem veszi, hogy hol végződik a tisztességes vita s hol kezdődik a szellemi pestis, — a pilpul...

A zsidókérdés

magyarországi irodalmáról, nélkülözhetetlen könyvet irt vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály, a Sajtókamara elnöke s a magyar faji gondolat kiváló, régi harcosa. A hézagpótló munkában több mint 200 oldalt foglal el a zsidókérdéssel foglalkozó magyarországi könyvek és tanulmányok gondosan összegyüjtött jegyzéke, bizonyitani, hogy a zsidóság áldatlan hazai szerepével, a multban is sokat és részletesen foglalkozott a nemzet s egy árva szó sem igaz abból a vádból, hogy újkeletű divat csupán a zsidóveszedelem felismerése és hangoztatása. „Megállapithatom“, — irja a komoly kutatást végző iró, — „hogy nincsen egyetlen olyan könyvészeti munkánk, amely felsorolná, vagy közkönyvtárunk, amely hiánytalanul gyüjteményében őrizné a magyarországi zsidókérdés egész irodalmát s ez a helyzet megérdemli, hogy elgondolkozzunk felette s a hiányosságok okát keressük...“ Az ok igen egyszerű. A túlhatalomhoz jutott zsidóság agyonhallgattatta a nagy magyar úttörők munkásságát s ez az eljárás „zsidó szempontból tökéletesen logikus és érthető volt...“ Felelősséggel tartoznak azonban a liberális korszak magyar tudományos körei is s ahogy Kolosváry-Borcsa Mihály irja, „a Magyar Tudományos Akadémia, amelynek legnagyobb kezdeményezője és alapitója gróf Széchenyi István, már a negyvenes években felismerte a zsidókérdés egész horderejét, — mind a mai napig nem volt hajlandó foglalkozni ezzel a problémával s egyetlen lépést nem tett, hogy tudományos feltárását elősegitse, — sőt amikor Méhely Lajos professzor, a magyar fajbiológia nagynevű úttörője néhány év előtt, egyik akadémiai felolvasásában érintette a zsidókérdést, az Akadémia akkori elnöke, Berzeviczy Albert, többekkel együtt tüntetően elhagyta az előadótermet...“ Ebben a tespedésben s a magyar érdekek elárvultságában, a XVIII. század végétől a magyarországi kommunista lázadás kitöréséig, megdöbbentő pályát futott be a Magyarországba beözönlött zsidóság s helyesen irja a szerző, hogy a XIX. század utolsó két évtizedében „már a biztos existenciális romlást jelentette a zsidókérdés szóvátétele...“ A zsidó terror, a zsidók kezére került vagyon, a zsidó sajtó és politikai befolyás nyomta el a magyar lelkiismeret szavát, sokkal erősebben és irgalmatlanabbul, mint ahogy a mai ember hiszi s ez lenne újra sorsa népünknek, ha hitelt adnánk a zsidó sajtó szemfényvesztő játékának. Kolosváry-Borcsa Mihály könyve megrendítően számol be a zsidóság magyarországi történetéről s emléket állit az elfelejtett, kigúnyolt, romlásba hajszolt magyar antiszemitáknak, akik felismerték a zsidó mérget s orvosságát idejében kutatták. Sok ilyen könyv kell s mégtöbb harcos, megmutatni Juda arculatát, leleplezni a nagy összeesküvést s hozzásegiteni az országot a zsidó kérdés végleges rendezéséhez...

A KORMÁNYZÓ

ÜNNEPI ŐRSÉGVÁLTÁS

a budai királyi várban a Kormányzó születésnapján. Fenn: Testőrök felvonulása az udvariaki őrségre. Lenn jobbra: az őrség átadása

A KORMÁNYZÓ születésnapján bocsájtották forgalomba az új, jubileumi évfordulóra veretett 5 pengőst

A HORTHY MIKLÓS NEMZETI REPÜLŐ-ALAP

június hó 18-án leplezte le a Kormányzó mellszobrát. Képünkön: Ember Sándor országgyűlési képviselő, elnök, ünnepi beszédet mond a szobor leleplezésén. Lenn jobboldalt: Tasnády-Nagy András, a képviselőház elnöke és vitéz Szombathelyi Ferenc, a honvéd-vezérkar főnöke a Repülő-Alap szobor-leleplezésén

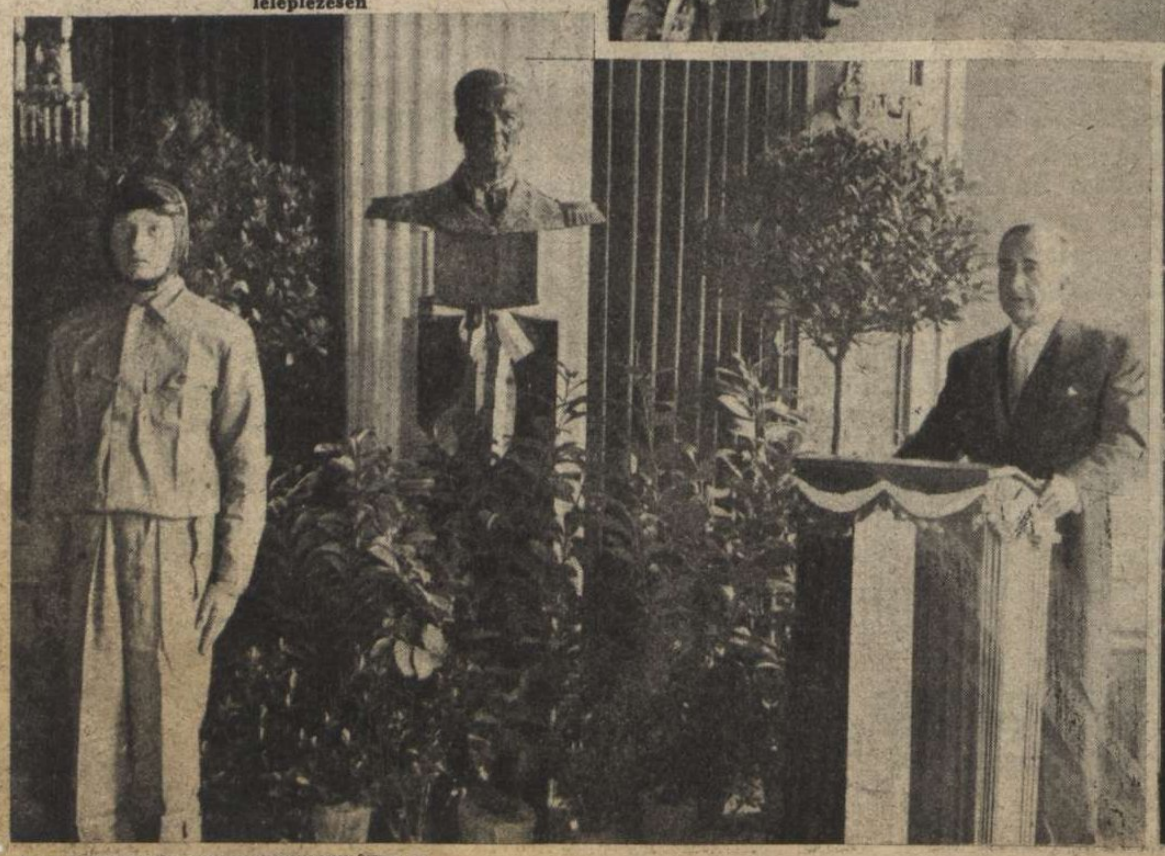

SZÜLETÉSNAPJA

KÁLLAY MIKLÓS MINISZTERELNÖK rádióköszöntőt mondott a Kormányzó születésnapján

ÜNNEPI ISTENTISZTELET a Kálvin-téri református templomban

A HONVÉD-TÁBORNOKI KAR

egy tálételes ünnepi ebédje a tisztikaszinó dísztermében. A résztvevők. Az első sorban balról a második: vitéz Szombathelyi Ferenc, a honvédvezérkar főnöke, mellette középen József főherceg altábornagy, vitéz Haász István tábori püspök és csatai Csatay Lajos honvédelmi miniszter. A tábornoki kar a honvédelmi miniszter pohárköszöntőjét hallgatja

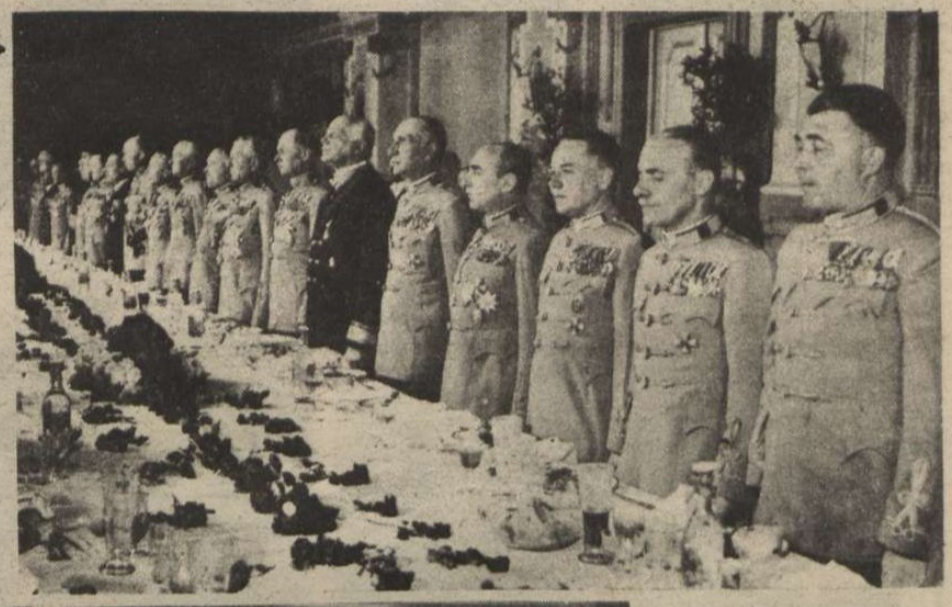

KOLOZSVÁROTT együttes ünnepi díszközgyűlést tartott a város és a vármegye törvényhatósági bizottsága, melyen Inczédy-Jocksmann Ödön főispán, Szász Ferenc alispán és Keledy Tibor polgármester tartottak ünnepi beszédet

NAGYVÁRAD törvényhatósági bizottságának közgyűlésén Hlatky Endre főispán megnyitója után Sulyok István nyugalmazott református püspök mondott ünnepi beszédet

DEBRECENBEN a törvényhatósági bizottság rendkívüli közgyűlésén Szilassy László főispán tartott ünnepi beszédet

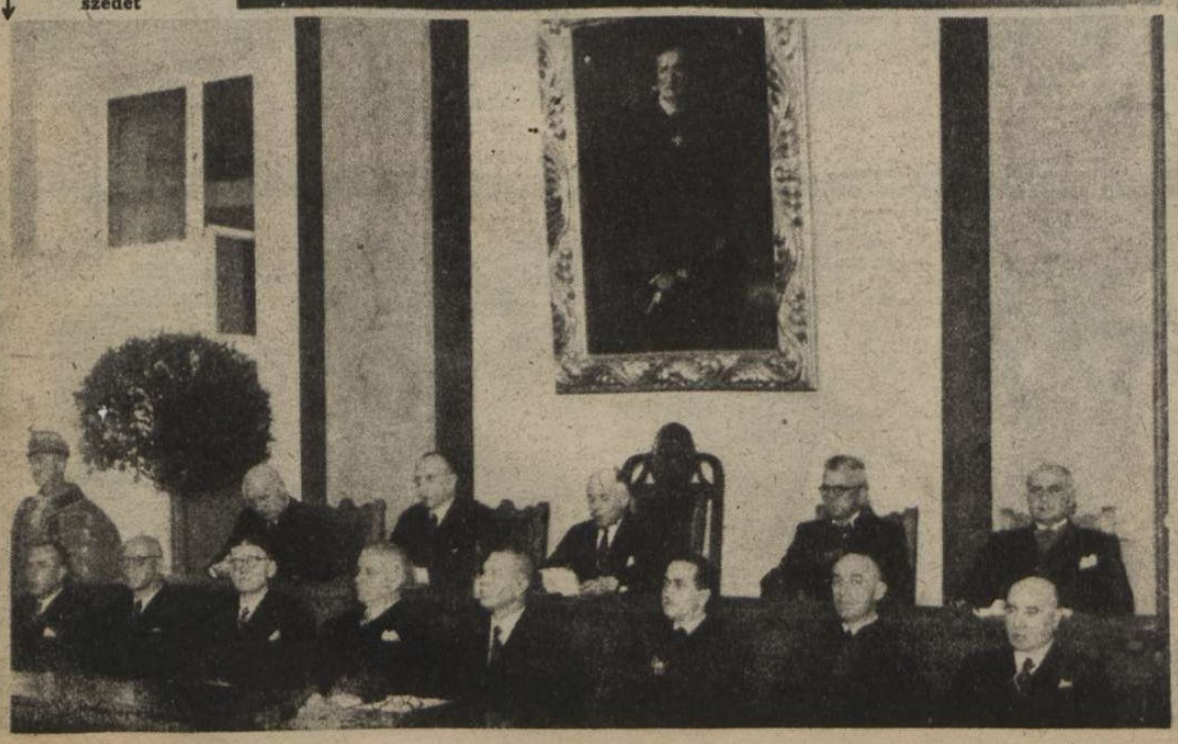

Honvédeink Dicsősége

← MAGYAR VADÁSZREPÜLŐGÉP készül a szovjetbombázók fogadására a keleti fronton. A német hadijelentés szerint a magyar vadászok szép sikerrel vettek részt a szovjetfront déli szakaszán vívott harcokban

↑ HONVÉD VADÁSZREPÜLŐK pihenője valahol a keleti front arcvonala mögött

DÉKÁNY IMRE
főhadnagy, Magyar Érdemrend Lovagkeresztje, Hadiszalagon a Kardokkal; II. osztályú Német Vaskereszt

KERNOCZY JÓZSEF
főhadnagy, Kormányzói Dícsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme a Hadiszalagon a Kardokkal

nemes prímoczi SZENTMIKLÓSI ANTAL
főhadnagy, Kormányzói Dícsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme a Hadiszalagon a Kardokkal

iharoskerényi SOMOGYI BÉLA
zászlós, Kormányzói Dícsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme a Hadiszalagon a Kardokkal

KASTÉLY TIBOR
zászlós, Kormányzói Dícsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme a Hadiszalagon a Kardokkal

KAMARÁS OSZKÁR
zászlós, Kormányzói Dícsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme a Hadiszalagon a Kardokkal

VAJDA JÓZSEF
zászlós, Magyar Nagyezüst Vitézségi Érem; II. osztályú Német Vaskereszt

SZABÓ VILMOS
zászlós, Magyar Nagyezüst Vitézségi Érem; Magyar Bronz Vitézségi Érem; II. osztályú Német Vaskereszt

BÁN FERENC
zászlós, Kormányzói Dícsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme a Hadiszalagon a Kardokkal

LACZKOVICH GYÖRGY
zászlós, Kormányzói Dícsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme a Hadiszalagon a Kardokkal

DIMA ANDRÁS
zászlós, Kormányzói Dícsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme a Hadiszalagon a Kardokkal

HORVÁTH JÓZSEF
szakaszvezető, Magyar Kisezüst Vitézségi Érem; Magyar Bronz Vitézségi Érem

GAZSÓ JÁNOS
szakaszvezető, Magyar Bronz Vitézségi Érem

GERGITS FERENC
szakaszvezető, Magyar Kisezüst Vitézségi Érem

AGÓCS ZOLTÁN
szakaszvezető, Magyar Bronz Vitézségi Érem

KISS JÁNOS
szakaszvezető, Magyar Kisezüst Vitézségi Érem; II. osztályú Német Vaskereszt

ANDRÁS GYÖRGY
tizedes, Magyar Kisezüst Vitézségi Érem

PINKA ANDRÁS
őrvezető, Magyar Kisezüst Vitézségi Érem

POLEZSÁK KÁROLY
honvéd, Magyar Kisezüst Vitézségi Érem

MOLNÁR SÁNDOR
honvéd, Magyar Nagyezüst Vitézségi Érem

LAPU FLÓRIÁN
honvéd, Magyar Bronz Vitézségi Érem

FEHÉRVÁRY LAJOS
honvéd, Magyar Bronz Vitézségi Érem

A SZOVJETFRONT MAGYAR HŐSI HALOTTJAI:

BALGA LÁSZLÓ
zászlós

SZILÁGYI TAMÁS
zászlós

KVASAY FERENC
zászlós

GERESDI LAJOS
zászlós

VARGA ISTVÁN
szakaszvezető

vitéz BÖLCS JÁNOS
honvéd

KARANCSI JÓZSEF
honvéd

MAGYAR KÉPHÍRADÓ

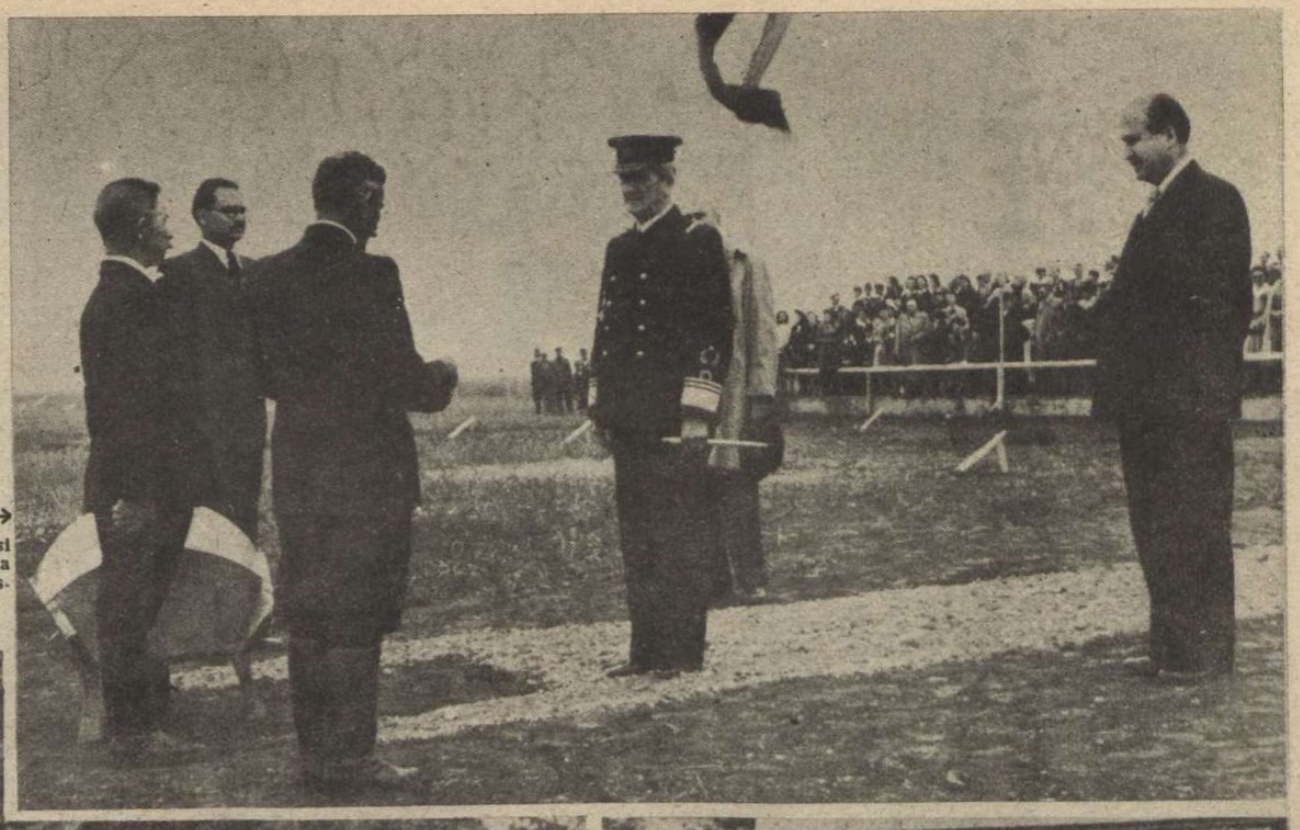

TISZAPALKONYÁN,
a Kormányzó jelenlétében kezdték meg az új Sajó-csatorna építési munkálatait. Képünkön Kalóz András tiszapalkonyai kisgazda üdvözli a kormányzót. Jobbszélen báró Bánffy Dániel földmüvelésügyi miniszter

A RADETZKY HUSZÁROK ÉS A PIAVEI ÜTKÖZET 25. ÉVFORDULÓJÁN
megható ünnepet rendeztek Komáromban, régi laktanyájuk előtt felállított ezredemlékművüknél a volt Radetzky-huszárok

ALAPY GÁSPÁR DR. KOMÁROM POLGÁRMESTERE
átveszi a volt ezred most létesített alapítványát dr. Török Géza ezredestől

NAGYVÁRAD—GAMMA 1:1 (1:0)

Képünk az idei nemzeti labdarúgó bajnokság sorsát eldöntő mérkőzés egyik izgalmas jelenetét örökíti meg. (Az idei bajnokságot a nagyváradiak előtt a csepeli WMFC csapata szerezte meg.)

VITÉZ IMRÉDY BÉLA,
az ünnepély során vitéz Pongrác Pál vezérőrnaggyal, aki az utolsó, még tényleges szolgálatot teljesítő Radetzky-huszártiszt

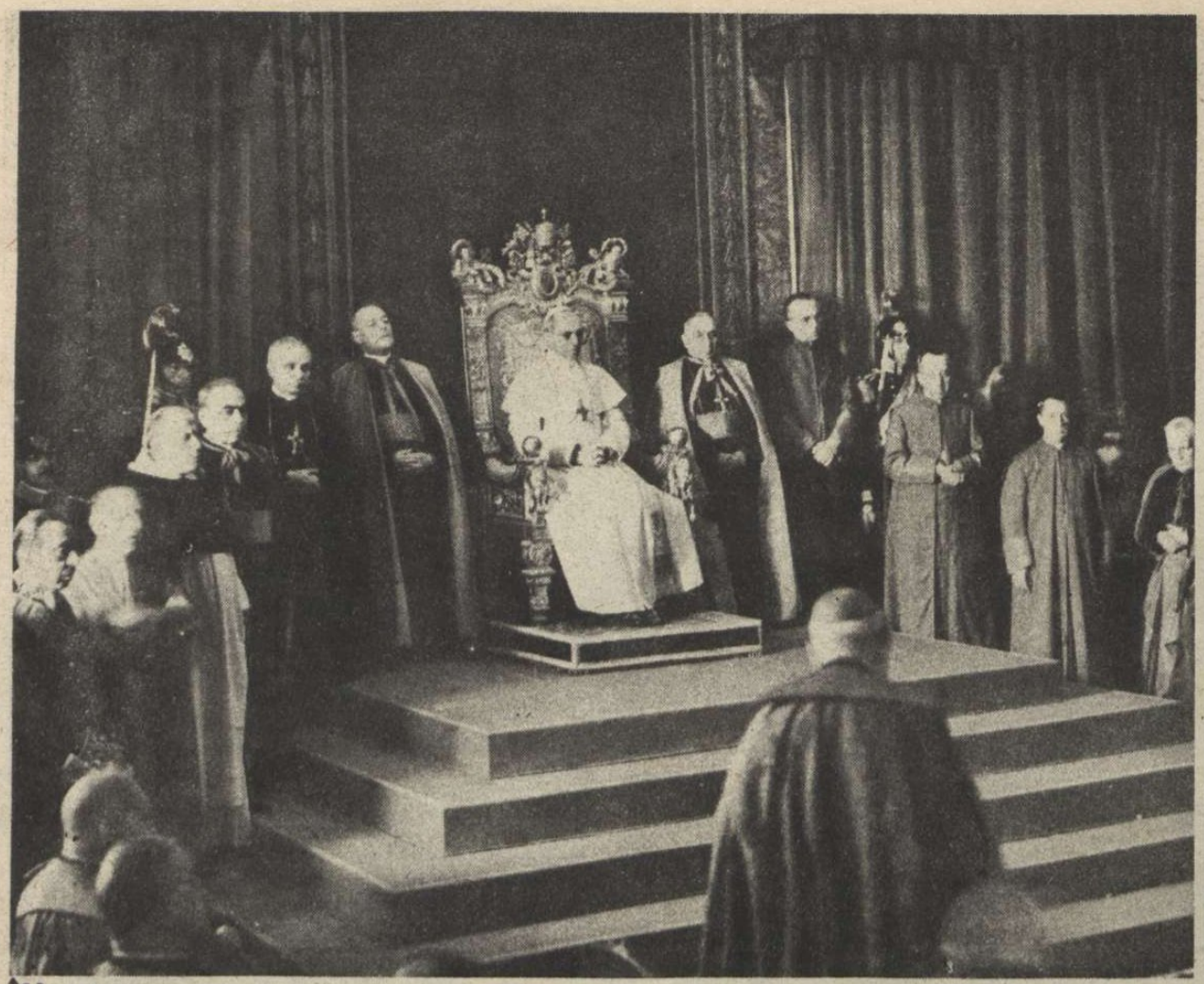

Vatikán:

A bíborosi kollégium tisztelgése a Szentatyánál Pünkösd ünnepén. A pápa nagy békebeszédet mondott, amelynek erős visszhangja volt a világsajtóban

Stockholm:

V. GUSZTÁV KIRÁLY 85-ik születésnapját nagy ragaszkodással és szeretettel ünnepelte meg Svédország népe

Világ

Róma: →

A HADITENGERÉSZET NAPJÁNAK MEGKAPÓ RÓMAI ÜNNEPSÉGE, az olasz király jelenlétében

Róma:

AZ OLASZ KIRÁLY kitünteti egy hősi halált halt tengerész fiát . . .

Róma: →

SZEGÉNY EMBER KICSI HÁZA, RÓMA KÜLVÁROSÁBAN . . . Távol minden katonai célponttól, az angolszász repülő bombája a földig lerombolta a magányos kis munkásházat. A Duce képe épségben maradt a falon, de a romok között halálát lelte egy olasz édesanya, akinek egyetlen fia már elesett a harctéren . . .

Hertogenbosch:

Mussert, a holland nemzetiszocialista mozgalom vezére, felesketi az új SS-fegyveres alakulatokat

Rotterdam: →

Kinyílott a Victoria Regia, a legcsodálatosabb délamerikai virág. Délután bontja ki szirmait; a rákövetkező reggelen összecsukódik; este kinyílik újra teljes hófehér szépségében; a második reggelen szorosan összezáródnak a szirmok s lassan a víz alá merül a virág — örökre . . .

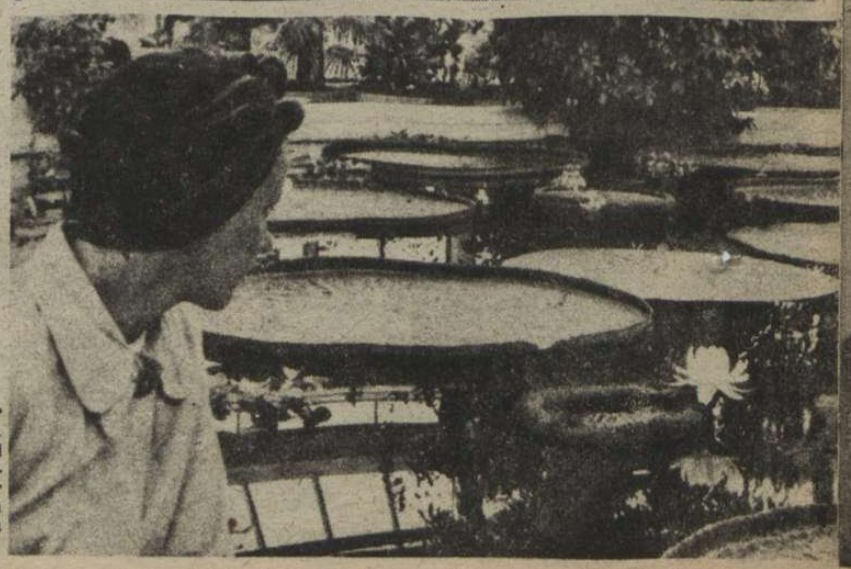

RÁDIÓKÉPEK YAMAMOTO JAPÁN VEZÉRTENGERNAGY TOKIÓI TEMETÉSERŐL

A GYÁSZMENET MEGÉRKEZIK HIBYÁBA. A japán nemzet komor gyászpompával hódolt nagy halottjának

KÖVETEK A NAGY TEMETÉSEN
Balról jobbra: Olaszország, Thaiföld, Németország, Svédország és Vichy ország követei a gyászmenetben

Tokió:
NÉMET-JAPÁN FIZETÉSI EGYEZMÉNY ALÁÍRÁSA TOKIÓBAN. Kashiwagi, a Yokohama bank elnöke (jobboldalt) kezet fog dr. Wittinggel, a keletázsiai német bank elnökével. Baloldalt áll Wohltat államtanácsos, a német birodalom megbízottja ←

ujság

Ausztrália:
'HOL VAN? TESSÉK MEGKERESNI! Amerikai katona, magas őrhelyén, a Csendes Óceán partján. Ruhája az őserdők színeit utánozza, arcát moszkitófátyol fedi, sisakja, cipője zöld. Az álcázás tökéletes s az ellenség sehol sem mutatkozik. Így szép az élet a fán . . .

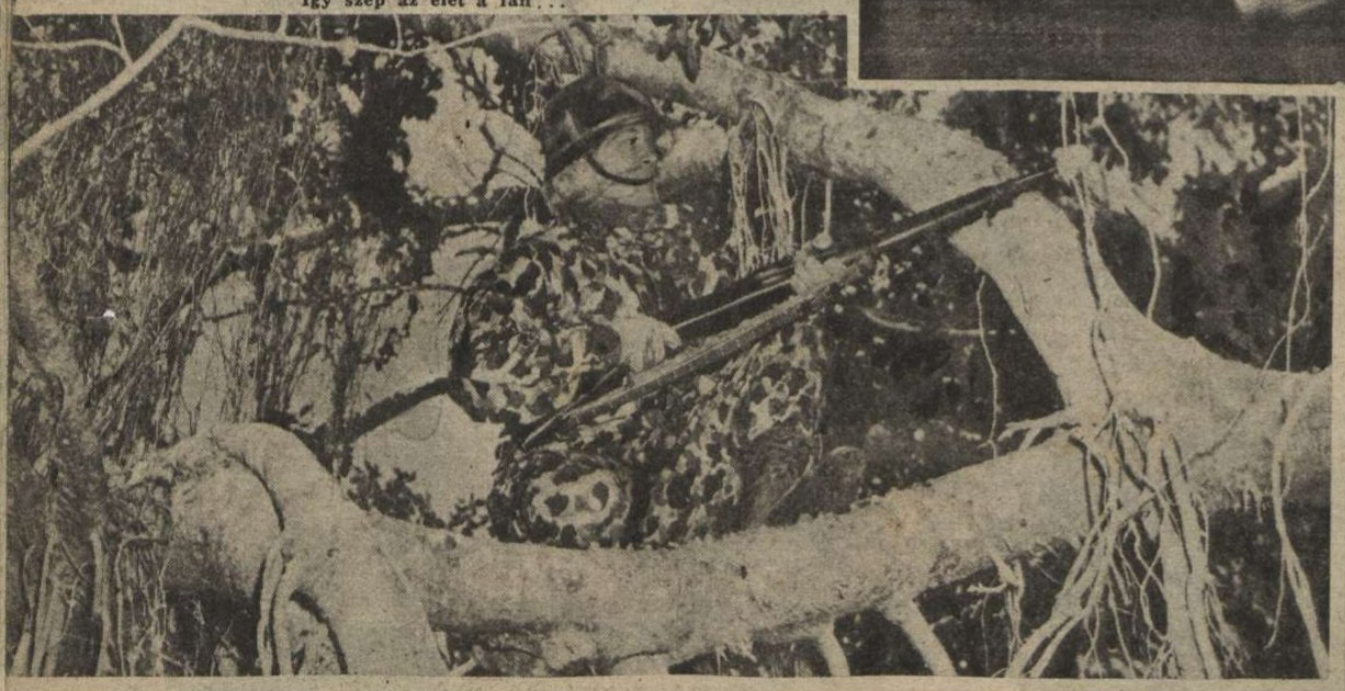

Bécs:
DIVATLEÁNY — KERTI RUHÁBAN Fűzöld a ruha, bordó a szoknyaszeb szegélye, fehér-rózsaszín csíkozású a blúz és a fejkendő

WAVELL VEZÉRTÁBORNAGY, INDIA ÚJONNAN KINEVEZETT ALKIRÁLYA. Londoni hivatalos jelentés szerint, az indiai alkirály tisztségét Sir Archibald Wavell vezértábornagy veszi át, aki eddig az indiai szövetséges csapatok főparancsnoka volt. Wavell vezértábornagy alkirályi megbizatása kihangsúlyozza az angol uralom katonai jellegét Indiában →

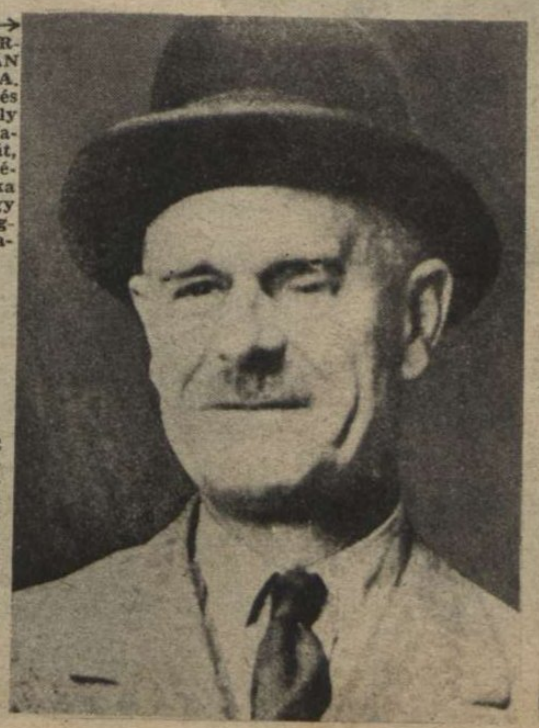

← SUBHAS CHANDRA BOSE hindu nacionalista vezér Németországból Tokióba érkezett. Az angol blokád nem tudta megakadályozni a feltűnő látogatást. Tozso miniszterelnök azonnal kihallgatáson fogadta Boset, aki a japán és a külföldi ujságírók képviselői előtt kijelentette, hogy „India számára elérkezett az idő, szabadságának kivívására! . . .“

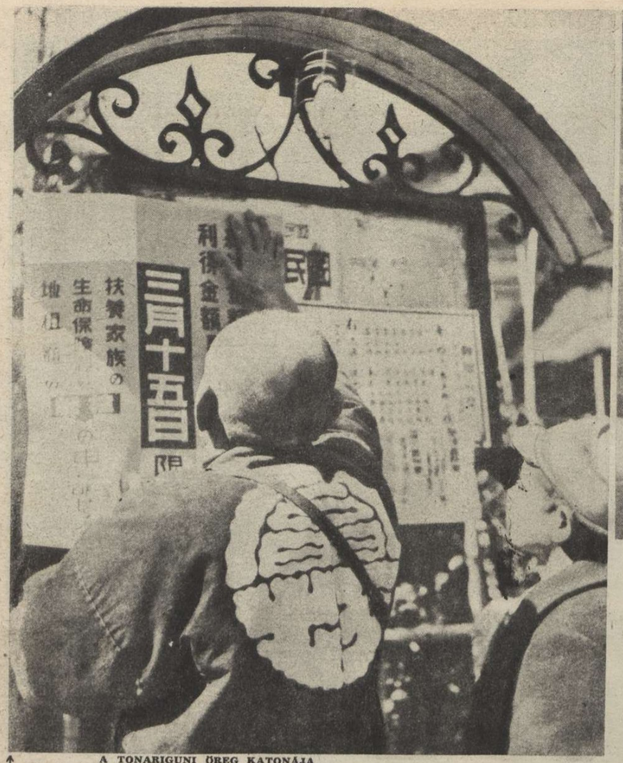

A TONARIGUNI ÖREG KATONÁJA
Kabátjának hátán a szomszédsági segítőszervezet és a város neve díszeleg. Élő közösség a szomszédság s a veterán az utcai hirdető-táblára, a szomszédsági születések, halálozások és egyéb közös helyi ügyek híreit ragasztja ki. Japánban nem élnek egymás mellett ismeretlen szomszédok, még a városokban sem . . .

A SZOMSZÉDKÖZÖSSÉG HAVI ÖSSZEJÖVETELE
Először teáznak szertartásosan, azután megbeszélik a szomszédság ügyes-bajos dolgait. Ki vonult be katonának? Hol kopogtat a szegénység? Kit kell megsegíteni? . . . Egy fiatal kereskedő elnökül a tanácskozáson

TONARIGUNI!

JAPÁN HÁZKÖZÖSSÉGEK ÉS SZERVEZETT SZOMSZÉDSÁGOK A HÁBORÚ SZOLGÁLATÁBAN

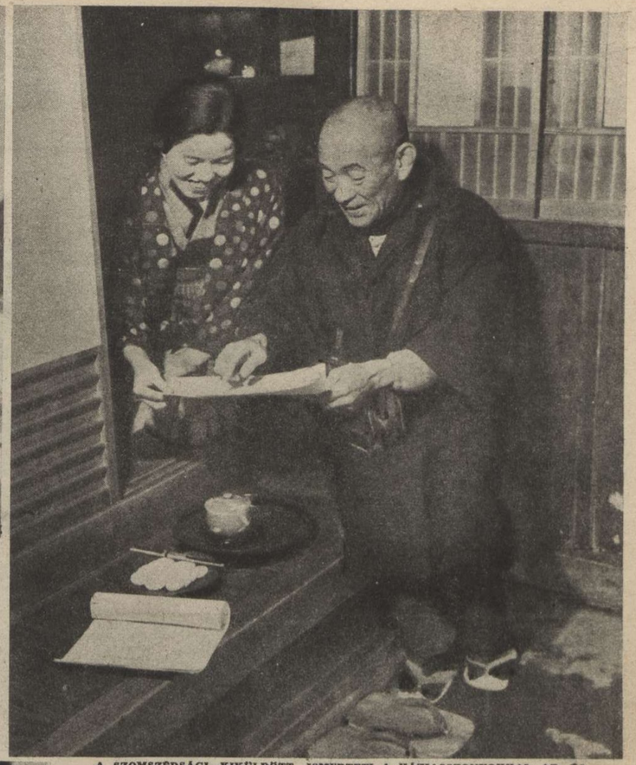

A SZOMSZÉDSÁGI KIKÜLDÖTT ISMERTETI A HÁZIASSZONYOKKAL AZ ÚJ RENDELETEKET S BONYOLULT KÉRDÉSEIT A HÁBORÚS GAZDÁLKODÁSNAK
A rendeléseket is felveszi a kiküldött. A háziasszonyok rendesen a lépcsőn fogadják s megkínálják teával . . .

A SZOMSZÉDSÁG ASSZONYAI a harcterekről hazatérő katonákra várnak

AZ ÉLELMISZERJEGYEKET IS A SZOMSZÉDSÁGI ÖNKÉNTES SZERVEZET OSZTJA SZÉT. A „kippu", — mert ez a japán neve az adagolt élelmiszerek jegyeinek — megérkezése nagy öröm. Kenyeret, lisztet, cukrot, sört, rizsbort és gyufát, csak kippura adnak Japánban . .

MEGÁLDOTT BOR A KÖZÖSSÉGI ÜNNEPSÉGEN. A szomszédság a közösen összeadott pénzből, új tűzoltó felszerelést vásárolt s a shinto-pap megáldott borral vendégeli meg az avatáson a kis közösség tagjait . . .

Évszázados nemes szokás, segítő szándék és közösségi ösztön fejlesztette ki Japán minden városában és falujában a „Tonariguni" hatalmas szervezetét, a szűkölködő családok és a szegények istápolására. Nem a törvény, hanem a közösségi gondolat szülte és tartja áldásos életben Japánnak ezt a legnagyobb szociális intézményét, amelynek nincs felső vezetősége, csak sok százezer sejtre bomló önkéntes és áldozatkész, dolgozó gárdája. Családok, utcák, városnegyedek fognak össze, megszüntetni a szociális nyomorúságot a maguk kis körében s megajándékozni a gyöngéket az erősebbek erejével, hogy érezhessék a jelszó igazságát: „egy mindenkiért s mindenki egyért? . . ." A Tonariguni szelleme csodákat művel a háborút viselő Japánban, — Keletázsia rejtelmes, törzsi szellemből kivirágzott csodáját, amelyet a hideg ész soha le nem győzhet! . .

SZÜKÖSEN, GONDOSAN MÉRIK A RIZSBORT a japán háztartások számára a finom hánchuszattal borított hordóból. Jó a bor, de életfontos a háborúban a rizs, a japánok főeledele. A házkáaságok és szomszédságok szigorúan figyelnek mindenki mérsékletességére . . .

A VÉGSZÜKSÉG SZOMSZÉDSÁGI VASPÉNZTÁRA. Minden családnak külön kis perselye van a közösségi pénztárban, amelyből az összegyűlt filléreket csak komoly időkben szedik ki, mint most, saját rokkantjaik és árváik támogatására . . .

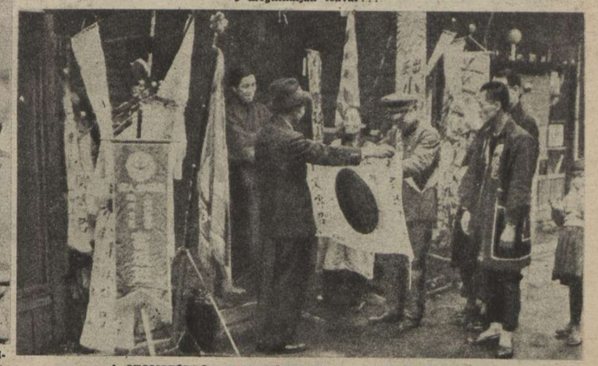

A SZOMSZÉDSÁG ELBUCSÚZTATJA HADBAVONULÓ TAGJÁT
Áldásthozó zászlót kap ajándékba, rajta a felkelő nappal, közösségi jótetteinek feljegyzésével s a szomszédsági összes családok nevével . . . Hazahozza a zászló a hűséges kis közösségbe, ezer kilométerekről is. Nem babona ez, hanem szépséges hit . . .

„ÜDVÖZÜL SZÍVBŐL A SZOMSZÉDSÁGOD! . ."
A városnegyed szélén fogadja a sebesüléséből felgyógyult, hazatérő fiatal tisztet a szomszédság s díadalmenetben kíséri el a szülői házig. Csak az ünnepség befejezése után léphet át házának küszöbét, ahol családja várja . . . Bámulatraméltó a törzsi erő a felkelő nap országában! . . .

TOMBOLÓ LÉGI ÉS TENGERI

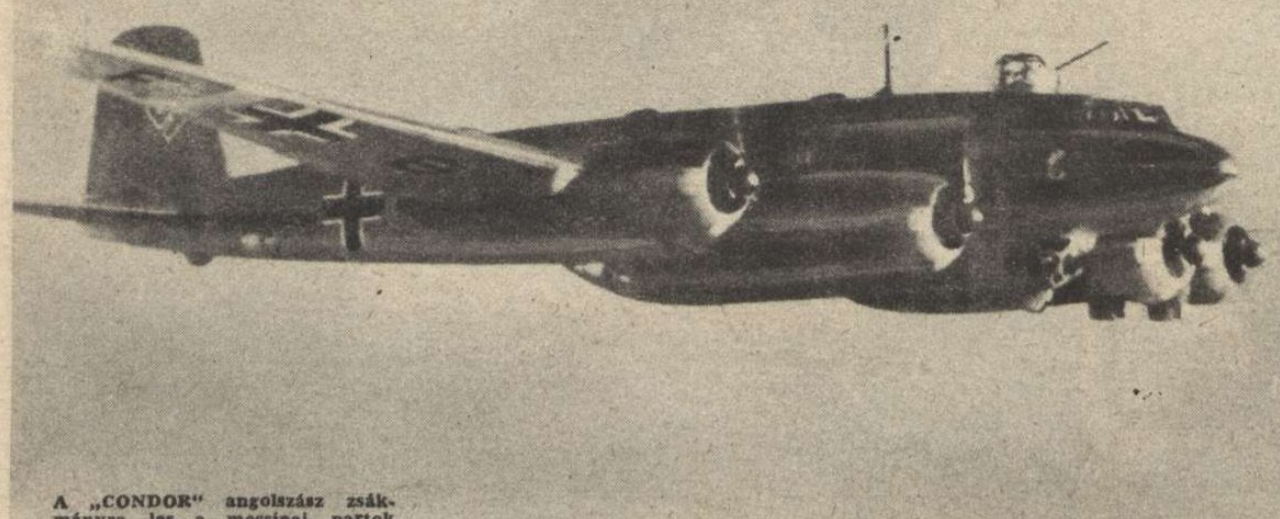

A „CONDOR" angolszász zsákmányra les a messinai partok körül . . .

Az angolszász légi terror minden veszett erejével Délolaszország lelki és katonai ellenállását ostromolja s London és Washington, elsősorban az idegháború módszereinek győzelmében bízik. Sokat szenved a nemes olasz nép és szenved az emberi kultúra is, amelynek halhatatlan alkotásaiból füstölgő romhalmazokat csúfít a földre az ellenséges bombázás. Szicilia is hosszú történetének legnehezebb napjait éli a légi bombák és a körülötte leselkedő angol hajóhad ágyúinak pergőtüzében. Az olasz és a német repülők csodákat művelnek az elhárító csatákban s az angolszászok óvakodnak növekvő veszteségeik közlésétől. A propagandahadjárat, az álhír, a rágalom s az asszonyokat és gyermekeket gyilkoló légi kalózkodás, csak a jogos megtorlások vágyát hevíti Olaszország harcosaiban s ha elérkezik egyszer a szárazföldi megütközés, a szemtől-szemben álló harc ideje, akkor bukik majd meg az invázó, amelynek csak brutális előkészítésében ért el gyászos sikereket az ellenség, de nem a végrehajtásában! . . .

ELLENSÉGES HAJÓRAJ KÖZELEDIK! . . . Az olasz parti őrhajó tisztje pontosan leméri a távolságot az ágyúk tüzének megnyitásához ←

↑ZUHAN A KIGYULLADT ANGOL GÉP Palermo közelében és —

. . . A szicíliai kis faluban megsebesített, eltört karú leányka az operáció előtt

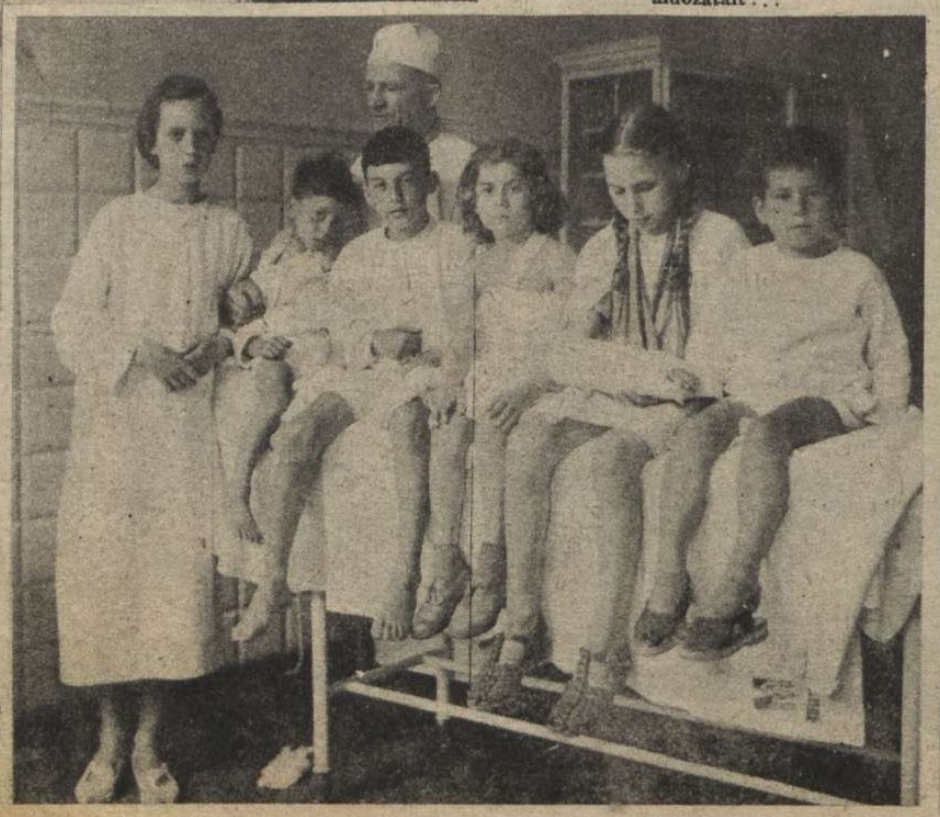

A SEGÉLYHELYEKEN ÉJJEL-NAPPAL FOLYIK A LEGNEMESEBB MUNKA, megmenteni az ifjú olasz nemzedéket a jövendő számára . . . →

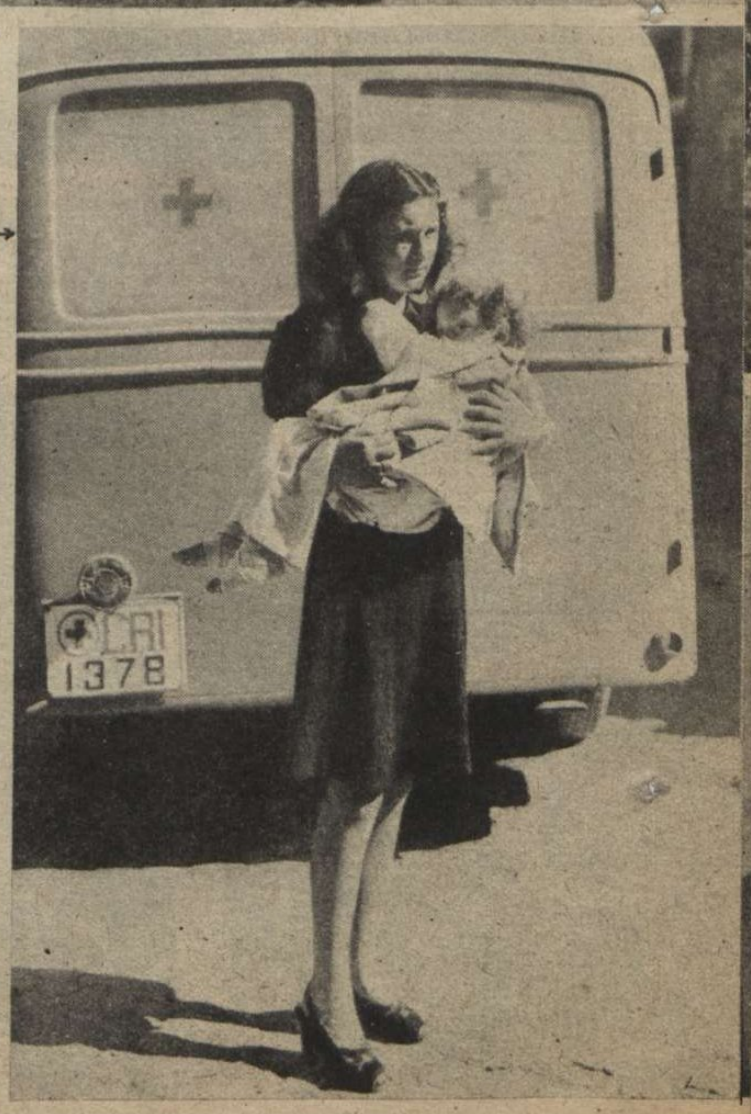

A MENTŐKOCSI A KÓRHÁZBA SZÁLLÍTJA Szicília bombázásának gyermekáldozatait . . . →

HARC SZICILIA KÖRÜL

FÜST- ÉS LÁNGTENGER a Szicilia partvidékén lelőtt amerikai négymotoros bombázók fölött . . .

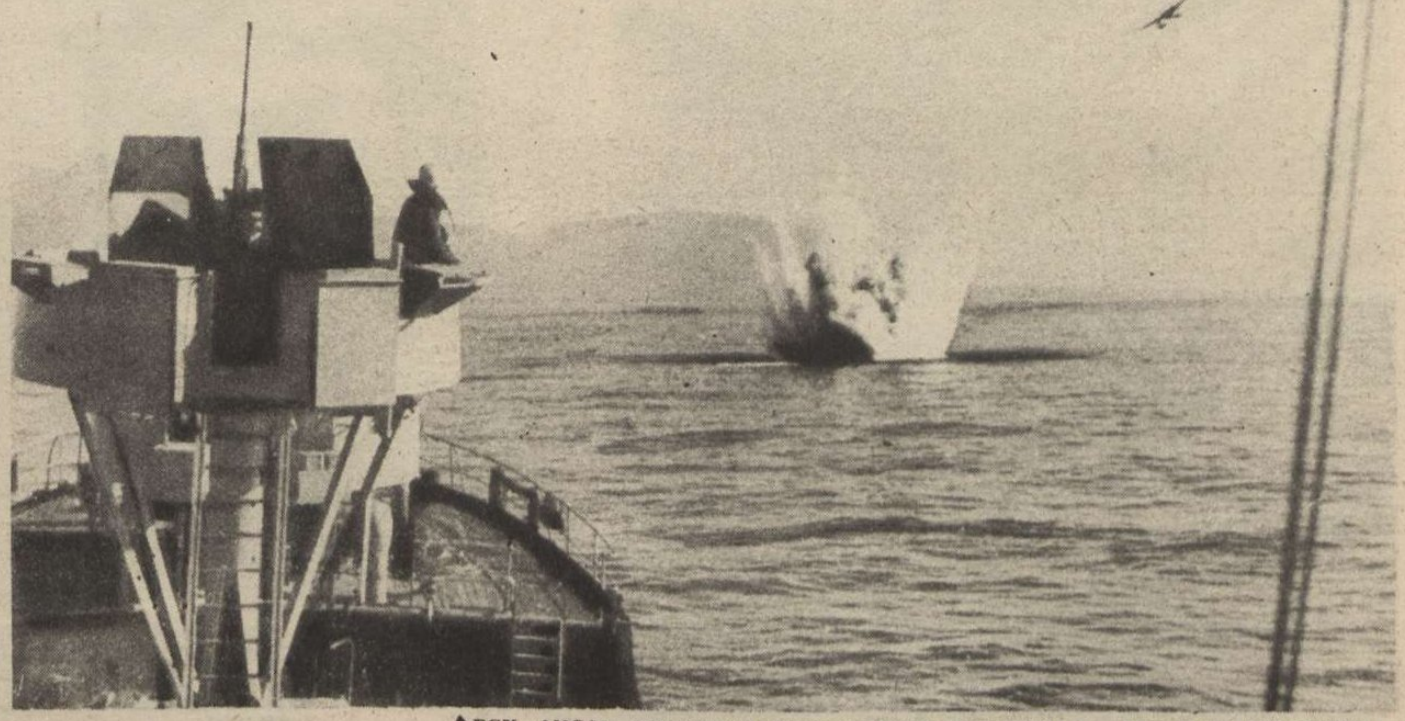

↑EGY ANGOL TENGERALATTJÁRÓ MEGSEMMISÍTÉSE A FÖLDKÖZI TENGEREN! Az olasz hajó vízibombája és a kísérő repülőgép bombaterhe hajszálpontosan egy helyre hullott s a találatok nyomán előtört az angol búvárnaszádból kiömlő olaj a tenger felszínén, a szicíliai partok közelében . . .

. . . magasra vágja a vizet, ahogy ráhull a tenger felszínére s darabokra szakad . . .

EGY AMERIKAI LANCASTER-BOMBÁZÓ RONCSAI A MEGTÁMADOTT OLASZ FÖLDÖN

ELDÖRDÜLNEK → AZ ÁGYÚK, védeni minden áldozatra elszánt hősiességgel Olaszországot!

MESSINA LEGÖSIBB Ttemploma IS ROMOKBAN HEVER . . .

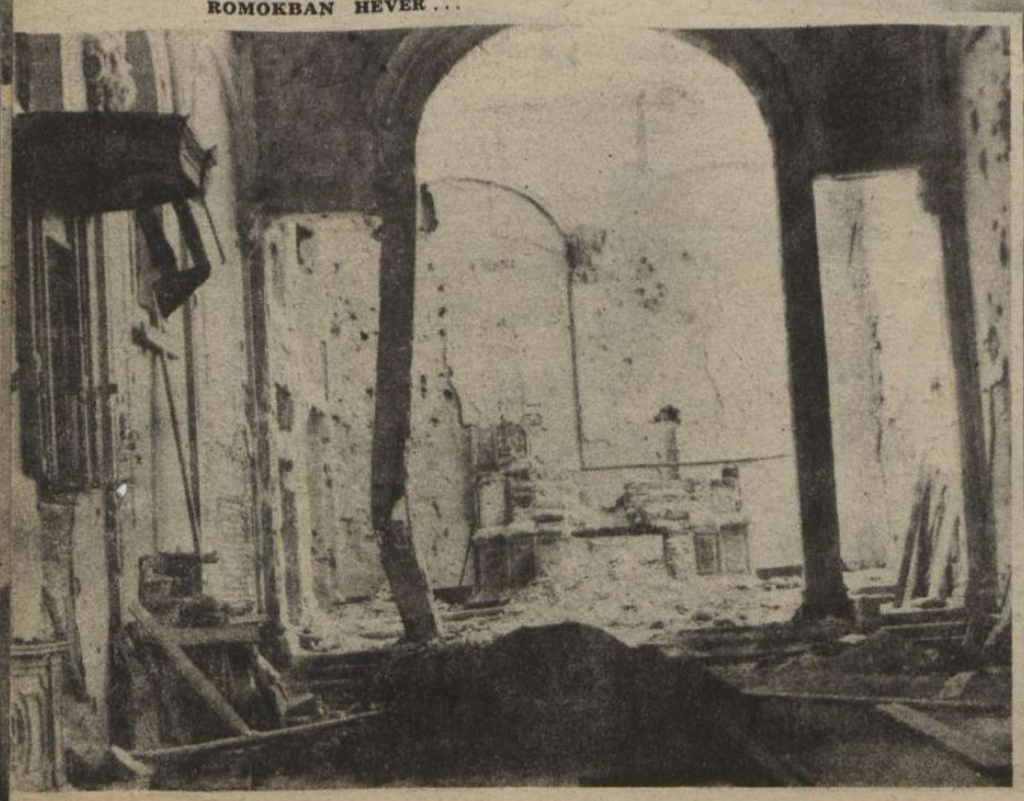

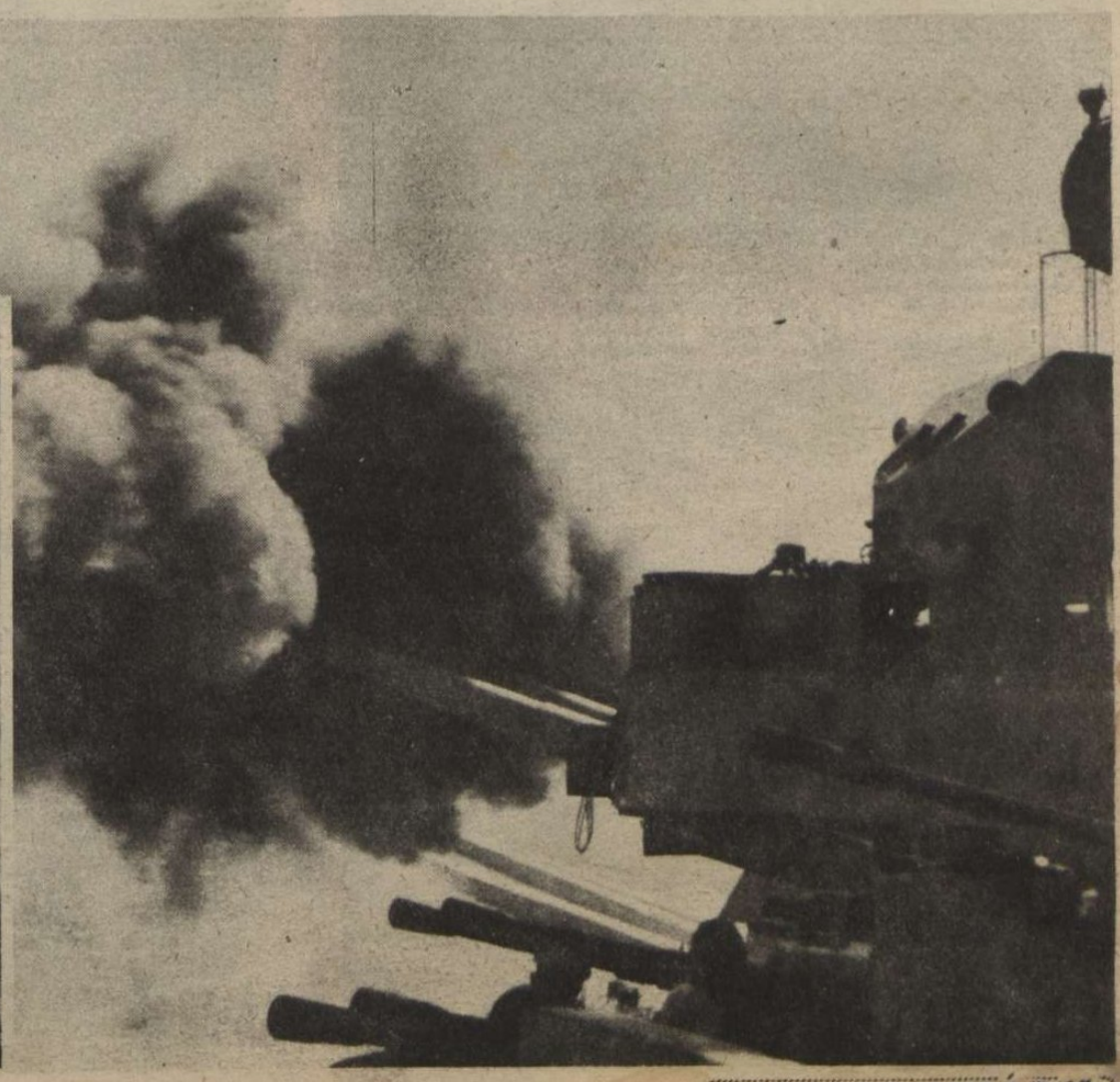

HEINRICHS GYALOGSÁGI TÁBORNOK a finn vezérkar főnöke, a karéliai arcvonalon egy szakaszvezetővel beszélget

OIVA TUOMINEN, finn repülőőrmester, a legmagasabb finn hadikitüntetés tulajdonosa, 30 szovjet vadászgépet és bombázót lőtt le. Megtörtént, hogy osztagából két vadászgép 60 szovjetgéppel találkozott s Tuominen hosszú és sikeres harc után visszafordulásra kényszerítette a szovjet vadászokat

PAAVO KAHLA főhadnagy, az egyik legkiválóbb finn repülő. Megfigyelő útján, gépének pilótáját megölte a szovjet légelhárítás tüze, de Kahla főhadnagy helyéről a pilótaüléshez csúszott a gazdátlanul zuhanó gépben, a halott bajtárs ölébe ült s szerencsésen hazavezette gépét

FINNORSZÁG HŐSEI

↑ FINN ROHAMCSAPAT a szovjetállások drótsövényei előtt

MEGSZÓLAL A GRÁNÁTVETŐ a jól kiépített finn állásban . . . →

PÁNCÉLTÖRŐ ÁGYÚ BEVONTATÁSA A TŰZVONALBA, a Ladoga tavon közlekedő szállítóhajóról ↓

↓ HARCBA INDULNAK A FINN REPÜLŐK, félelmetes ellenségei a vörös bombázóknak . . .

Vitéz testvérnépünk gondosan megerősített állásait már hosszú idők óta csak szerencsét próbáló kisebb egységekkel támadja szórványosan a szovjet. Finnország belső élete hozzáidomult a hosszú háborúhoz s a véres és dicsőséggel megvívott nagy csaták után, már megindult az építő munka az eltakarított romok helyén. A frontok minden kis szakaszán, a kiserődök mélyen tagozott láncolata és a hazát védő finnek harcra elszánt lelke dacol a vörös hadsereggel, s a szovjet hadvezetőség tudja, hogy **nagy ára van a finn erdők között a rohamoknak**. . . . A karéliai és az aunusi földszoroson örökös az éber járőrtevékenység, a szovjetrepülők leküzdése s a senki földjén lezajló sok kisebb ütközet, századnyi és zászlóaljnyi erők között s éppen ez a bátor, elszánt, leleményes és keményen visszaütő finn harcmodor tartja vissza a vörösöket a nagyobbszabású vállalkozásoktól. **A finn szabadság hősei a végek** katonaéletét élik s kivívják az egész világ elismerését, maroknyi nemzetük igazságának védelmében . . .

PEKURI, FINN REPÜLŐFŐHADNAGY,
aki hősi küzdelmeiért a német vaskereszt első osztályát is megkapta

BÁTOR, HIDEGVÉRŰ HARC
a szovjetrepülők ellen

FINN BAJTÁRSI SEGÍTSÉG A TŰZVONALBAN

HÁBORÚJA

FINN HARCOSOK, a karéliai front északi szakaszán

GRÁNÁTTŰZBEN ELPUSZTULT FÁK, amelyeket már nem borít lombokba a nyár . . .

PIHENÉS AZ ŐSERDŐ HŰVÖS, VIRÁGOS FÖLDJÉN

ROHAM UTÁN. A német páncélosok gyülekezése az égő szovjetfaluban

KÖZELHARC A TÁMADÓ VÖRÖSÖK ELLEN. Veszedelmes közelségben robbannak a gránátok, de a géppuskás rendületlenül tüzel a támadó bolsevista gyalogságra . . .

HADIJELENTÉSEK, CSATÁK

A világháború roppant látóhatárán köröskörül az égre villódznak a feltörő tüzek, de rőt lángjai még nem martak bele az óriás csatamezők füvébe. Valahogy minden a széleken történik mostanában s a történelmi mérkőzés harctereit csak a lázas előkészületek zaja veri fel. A milliós seregek alatt távoli mennydörgésektől remeg a föld, izmos kezek szorítják a fegyvert, végső tusára feszülnek az idegek és az izmok, a várakozás tüzes abroncsot szorít a szívekre, felüvöltő, óriás csattanásra lesnek a frontok mögött az állandó propagandától megőrjített emberek s minden kis tűnő jelre a torkukba szakadt dobogással kiáltják: *most, most, most!* . . . És nem történik semmi különös . . .

ÉJJELI RIADÓ A TENGEREN!
A La Manche csatornán áthúzó német gyorsnaszádokat, angol repülők és ágyúsnaszádok egyszerre támadták meg. Az ágyúk elhárító tüze megvilágítja az éjszakát . . .

Az eseménytelenségről egyébként, csak az óriás arányok és a várható összeütközések tudatában beszélhetünk. Hiszen az elmúlott és elfelejtett békevilágban, a mai mindennapos hadi cselekmények egy ezreléke, a lelke mélyéig megrendítette volna az egész világot! Az ember csodálatos teremtmény: — a megszokott nyugalom idején, egy tragikus szerencsétlenség libabőrösre borzasztja, de az elemi erővel dúló háború negyedik esztendejében, már tompa, fáradt búsongással olvassa a jelentést néhány dandár, vagy város megsemmisüléséről, hacsak egyéni, vagy nemzeti érzését meg nem fájdítja a hír . . . *Esemény van ma is elég, de mindenki valami mást vár. Nagyobbat. Döntőbbet. Véglegeset.* Ezt a lelki állapotot részben a túlzott hírverés, részben a dolgok természetes rendjének hite szülte, igazságnak, vagy tévedésnek, — ki tudja megmondani? Egyesek visító idegességgel hirdetik tökéletes jólétben és messze a veszélyes helyektől, hogy *„ez nem mehet így tovább"*, mások, például Grew úr, Amerika volt tokiói követe viszont azt állítja, hogy Japán katonai vezérei nem riadnak vissza *a száz évig tartó* háború gondolatától sem . . . Kissé szélsőségesnek nevezhetjük a különbséget a két álláspont között . . .

Akár helyes ösztönnel, akár megtévesztő kívánsággal, de valóban ellepte a nemzetközi sajtót és közvéleményt az a meggyőződés, hogy *a közeljövőben világraszóló hadi fordulat robban ki valahol,* pedig kézenfekvő, megcáfolhatatlan és bizonyítható előjele nincs ennek a feltevésnek. A hadi helyzet csak most lett igazán bonyolult s a jóslás sohasem volt olyan esendő, mint napjainkban. *A gigantikus előmérkőzések lezajlottak. A keleti frontvonal* megszilárdult és elcsendesedett, legalább is a *területfoglaló* hadműveletek szempontjából. *A nyugati hadszintéren* a légi háború irama még fokozódik. de az angolszászokat a légi terror eredményeinek elkerülhetetlen realizálása, az európai *területfoglalás* megkísérlésére kényszeríti! *A szárazföld urai* hosszú ideig várhatnak a hadműveletek megkezdésével s ha támadásba lendülnek, akkor is azon a terepen maradnak, amelyen elsőbbségüket már kivívták. A *tenger urai* azonban, először ott kell hagyják a tengert, hogy a szárazföld uraival megmérkőzhessenek. Ez a feladat pedig, nem afrikai csíny, mert a Libériában és Északafrikában partraszállott angolszász erők *többszörösét* is könnyedén és rövidesen visszaszoríthatják a tengerbe a tengelyhatalmak felsorakoztatott seregei. *Anglia és Amerika már elérte azt, amit a tengerek uralma*

FISCHER KORMÁNYOS, aki a nehéz, de győzedelmes tengeri csatában, több súlyos sebesüléssel, 15 órán át állott a kormány mellett s hajóját visszavezette a kikötőbe. A megérkezés pillanatáig bírta el a vérveszteséget . . .

Fischer kormányos a kórházi ágyon már boldogan hallgatja a tengernagyot, aki elhozta kitüntetését, a lovagkeresztet . . .

HOL, A SZOVJETCSAPATOK KÉSZÜLÖDNEK... Egy pillantás az erős messzelátón át a Donec keleti partjára, Botkino községre, amely a vörösök kezén van... ↓

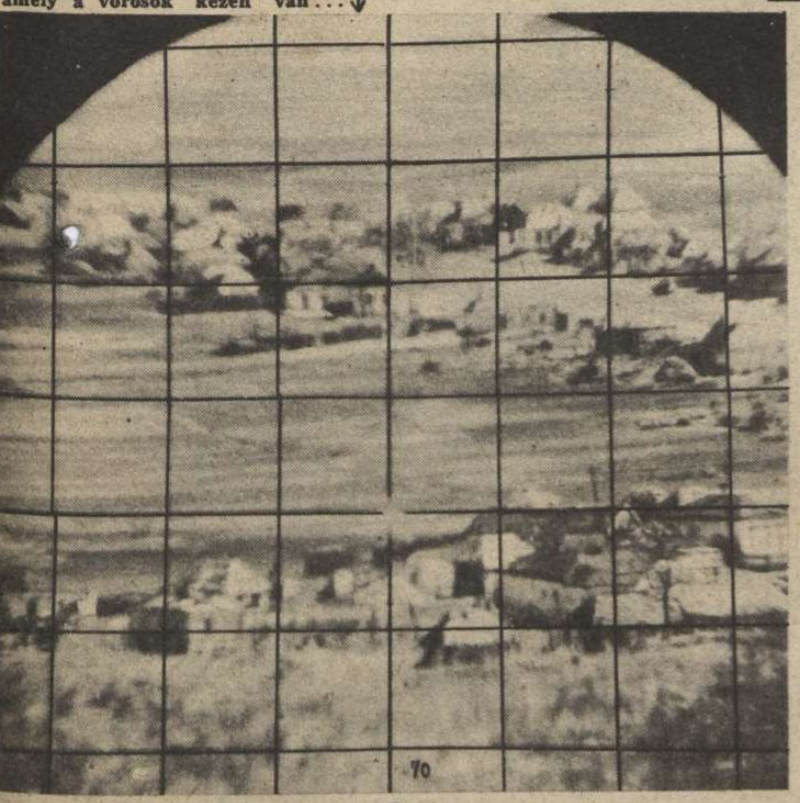

LENINGRÁD FELÉ ROHAN A HATALMAS BOMBÁZÓGÉP. Ragyogó napfényben készült, ritkaszép légi felvétel, a bombázót kísérő vadászgépről... →

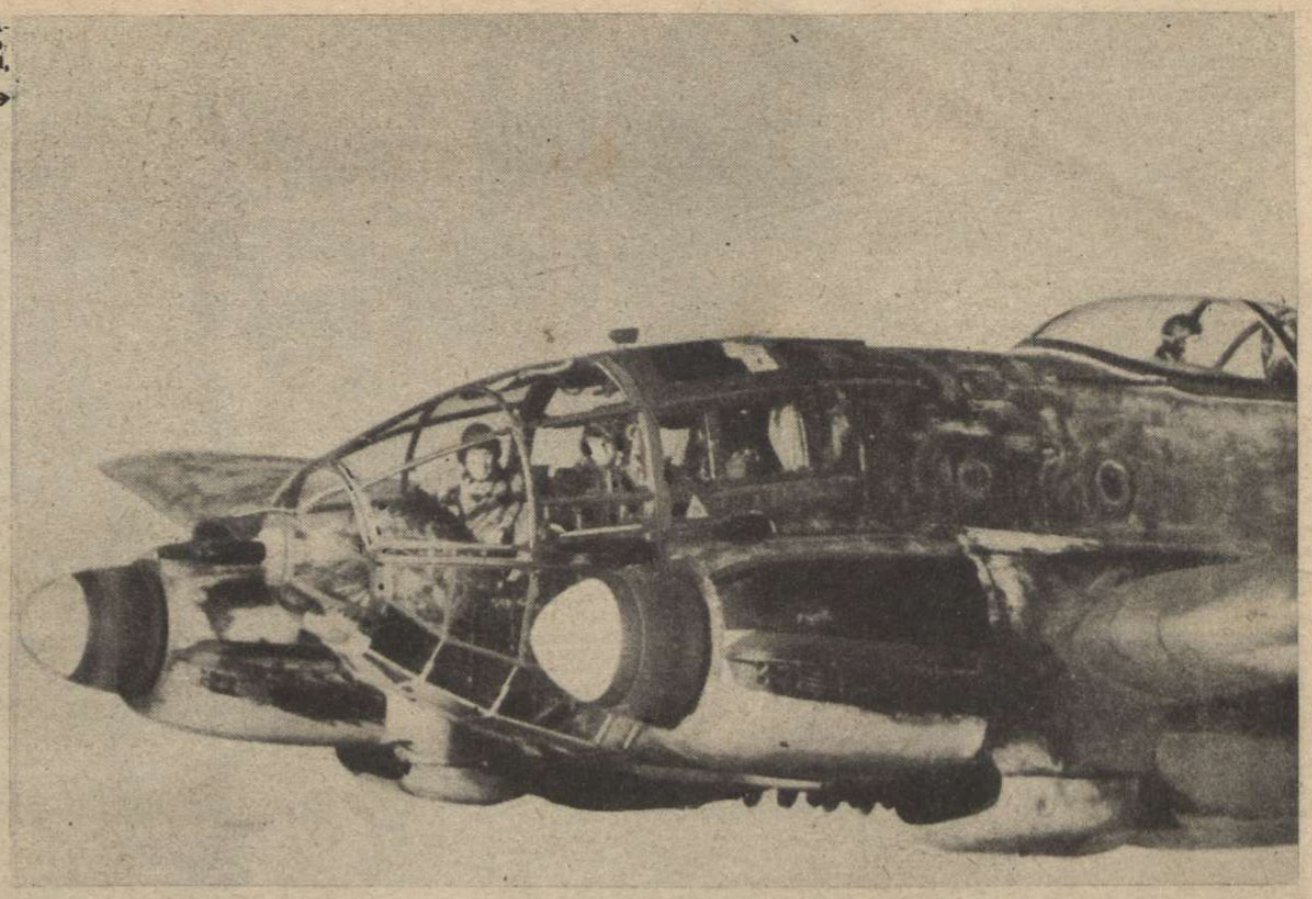

ÉS ÚJ FORDULATOK

Irta: Rajniss Ferenc

biztosíthatott sikernek ebben a háborúban. Most már tényleg csak a partraszállás következhetik, egy ismeretlen, félelmetes, soha ki nem próbált katonai feladat megoldásának kétes kísérlete, amely ha kudarcba fullad, beláthatatlan következményekkel válthatja át kétségbeesésbe az angolszászok előre meghirdetett és túlzottan hasznosított győzelmi igéreteit... Nem olyan rőzsás a jövendő, amilyenre Londonban és Washingtonban festették s az inváziós főpróba halogatása indokolt... A tengelyhatalmak erejének meggyöngüléséről, csak az ellenséges propaganda hazudozik színes meséket s az angolszászok komoly szakemberei is tudják, hogy ebben a háborúban — hátra van még a fekete leves...

A frontokon

nem történt nagyobb változás a hét folyamán. *Évfordulója van a szovjethadjárat kezdetének s a bolsevizmus elleni háború 730 napjára visszatekintve, a német sajtó megállapítja, hogy a vörösök eddig 5.500,000 foglyot, 36,000 harckocsit, 50,000 ágyút, 40,000 repülőgépet, 15,500.000 sebesültet és halottat és az angol szigeteknél négyszer nagyobb területet vesztettek!*

A *kubáni hídfőnél* a kisebb bolsevista támadások meghiusultak s ez volt a sorsa a bjelogorodi és oreli gyöngébb kísérletnek is. A németek folytatják a *nagyarányú repülőtámadásokat* a front mögötti fontos ipari s felvonulási helyek és a *volgai hajózás ellen.* A Volga alsó folyásánál már a hét első felében *25,000 tonnányi* szovjethajó pusztult el. A vörösök roham és járőrtevékenységét leginkább az angolszász sajtó hirdeti új, nagy támadások kezdetének...

A Földközi tenger térségében, a tengelyhatalmak légi alakulatai rendkívül súlyos csapásokat mértek Pantelleria, Lampeduza s a sziciliai csatorna vizein gyülekező angolszász hajóhadra! Három cirkálót és több rombolót súlyos találat ért s különösen a torpedóvető repülőgépek, több mint 50,000 tonna hajóteret elsülyesztettek. A nyugati légiháború változatlan dühöngése sok áldozatot követel, de a tökéletesedő elhárítás tűzfüggönyében is egyre több angolszász bombázó hamvad el. *Bochum, Bréma, Kiel, Oberhausen és Köln bombázásánál 121 négymotoros gépet lőttek le a németek. Olaszország* légi térségében *Szicilia* és *Szardinia* fölött sűrűsödnek a légi támadások. A német gyors harci repülők *Anglia* délkeleti részének katonai célpontjait hevesen támadták. *Keletázsiában,* a japán légi haderő *Lunga szigeténél* váratlanul rácsapott egy nagyobb amerikai hajókaravánra s a szállítóhajókból 45,000 tonnát elsülyesztett. *Amerikában fokozódó idegességgel figyelik a japán csapatmozdulatokat s az élénk készülődést az új hadműveletekre. Viharosan terjed a meggyőződés Amerikában, hogy először Japánnal kellene végezni, ha lehet... Churchill Nyugateurópa megtámadására esküszik. Sztalin szerint a keleteurópai háború a legfontosabb s Szovjetoroszországba kell szállítani sürgősen a hadianyagot és az élelmiszert az angolszász államokból. Az orosz steppékről a szárazság rémhíre lódult el Moszkva felé... Ki csodálkozik az idegtépő — várakozáson?...*

AZ ELPUSZTULT „MOLOTOV-MÜVEK"

Gorkij városában, a 600.000 négyzetméteres területen fekvő szovjet ipartelepet, — amelynek 615 méter hosszú szerelőtermében készült a legtöbb nehéz harckocsi, — több mint 1000 német repülőgép támadta meg. Három éjjeli roham megsemmisítette a híres Molotov-műveket

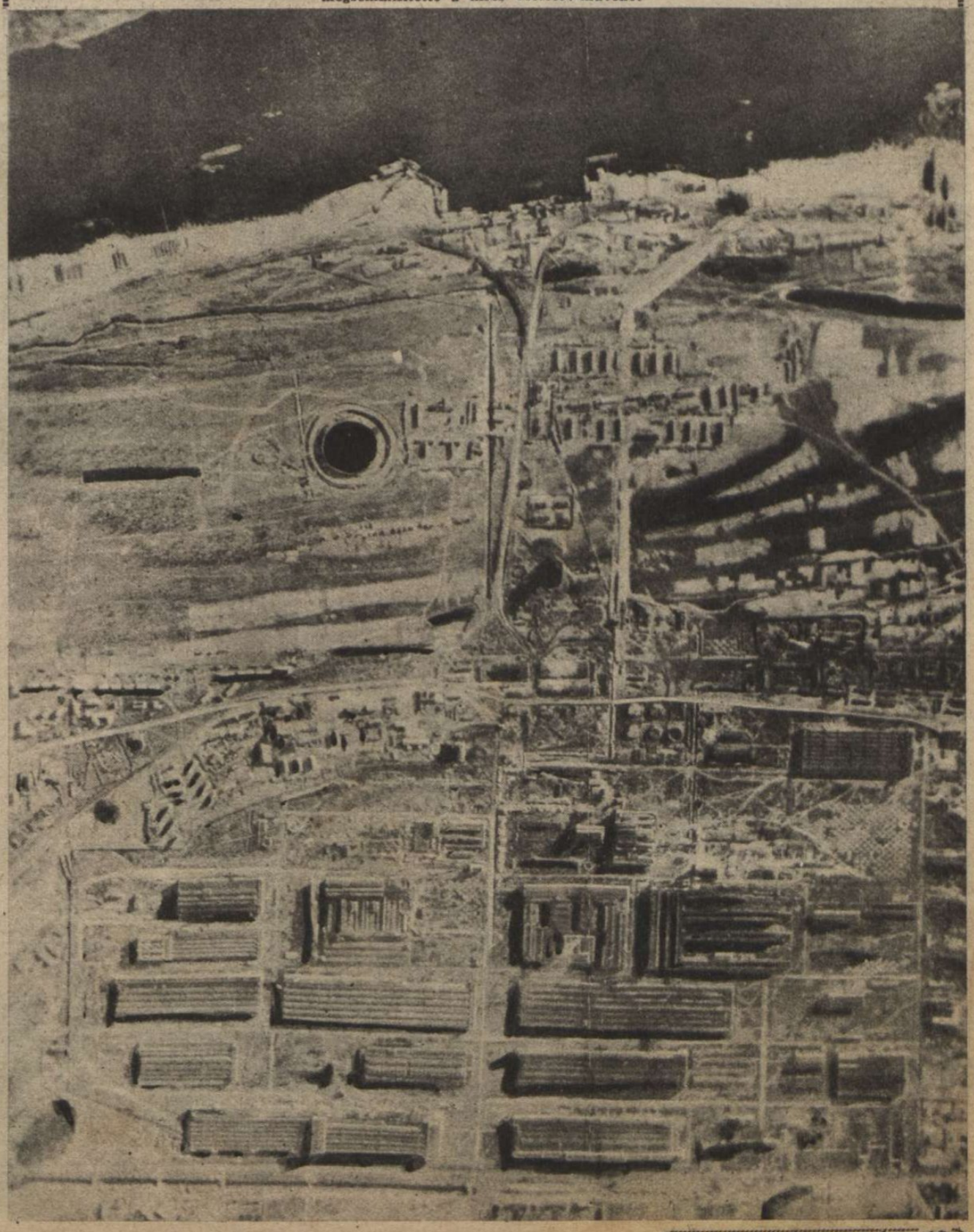

"TIGRISEK" A FUTÓSZALAGON

ÁRAD A FRONTOK FELÉ AZ ÚJ HARCKOCSIK VÉGTELEN SORA!

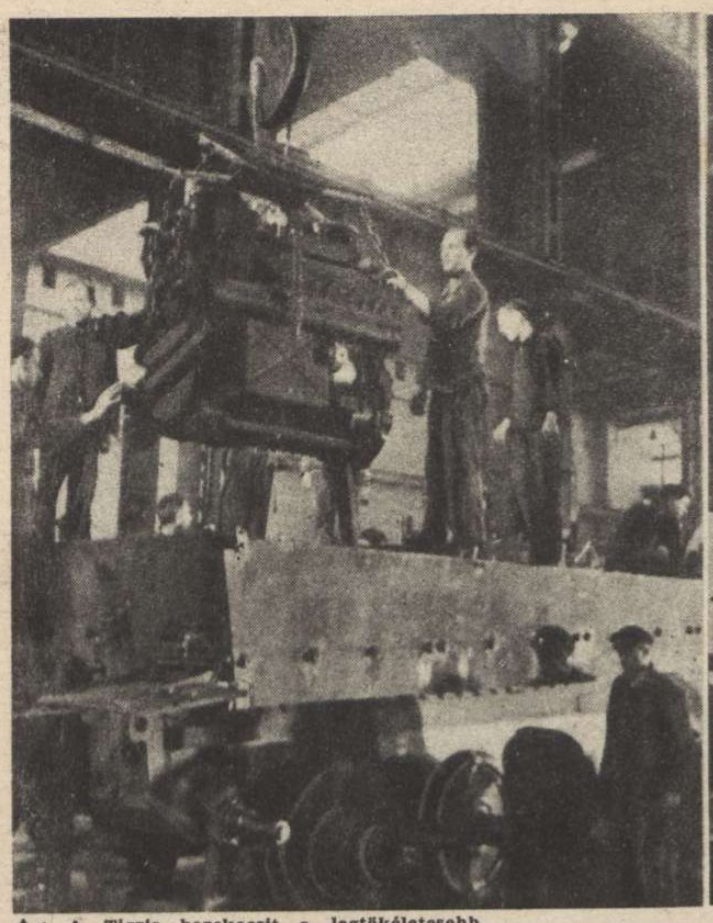

↑1. A Tigris harckocsit a legtökéletesebb páncélosnak ismerte el a műszaki világ. A német birodalom hatalmas gyáraiban a munkamegosztás modern elvei szerint készülnek a csodálatos acélszörnyek. Képünkön a termelő futószalagon, felül a motort emelik a helyére s ugyanakkor alul a tengelyek és a kerekek szerelésén dolgoznak a munkások

↓2. Nagy gonddal készítik a Tigris hernyótalpának fogaskerekeit

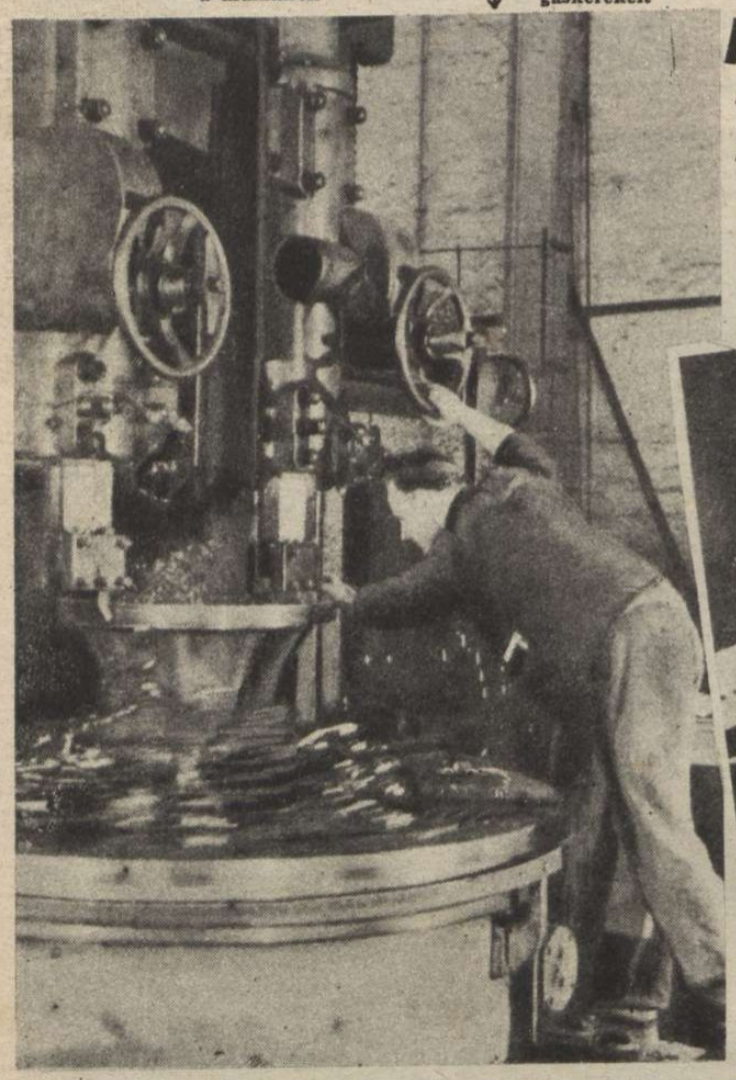

4. A páncéltorony végleges felszerelése boszorkányosan rövid idő alatt történik . . .

↑3. Az óriás daru a páncélos alvázára ereszti az ágyús páncéltornyot

↑5 A futószalag végén, az első elkészült Tigrisben már a vezető is elfoglalja helyét

7. Az új harckocsik bevonulása a szovjetfront páncélos alakulataihoz. A tökéletes gép és a tökéletes harcos csatázik a bolseviz mus ellen!

↓6. Páncélos — páncélos után hagyja el rövid időközökben a gyárcsarnokot

A REJTÉLY MEGOLDÁSA

— Mondja kedves Bernát, hogy csinálja azt, hogy ennyire kint van a vízből?
— Az Aladár van alattam!...

A LONDONI RÁDIÓ «KÖZISMERT HÍRMAGYARÁZÓJA»:

«A NÉVTELEN ANGOL POLGÁR...»

«A totális államformát pedig ki fogjuk irtani a föld színéről...»

CSAK SEMMI JÓT!

— Uram, nincs semmi baj, — de nehogy valahogy eljárjon a szája!...

AHOL NINCS ZS-VITAMIN...

Az emigráns zsidók Londonban a német rádiót hallgatják...

BARÁTSÁGOS MEGBESZÉLÉS.

Sztalin: *Nézze, Benes úr, magának a fejébe szállt a Komintern feloszlatása! Micsoda polgári államszövetségekről szónokolt maga Amerikában?...*

BOLSEVISTA ELKÉPZELÉS EURÓPA SZABADSÁGÁRÓL...

ANGOL LÓVERSENYEN.

— «Szamárságokat írnak a lapok! Hogy lehetne itt antiszemitizmus? Te Mabelchém, igazi keresztény nő vagy, s rólam meg a fiúnkról senki sem hiheti, hogy nem született angolok vagyunk...»

HATÁROZNAK A LONDONI EMIGRÁNSOK:

— «Tehát jegyzőkönyvbe foglaljuk lengyel kollégáink kizárását a szövetségből, mert túlnagy lármát csaptak a hőn tisztelt Sztalin által lemészároltatott néhány ezer fogoly lengyel tiszt miatt...»

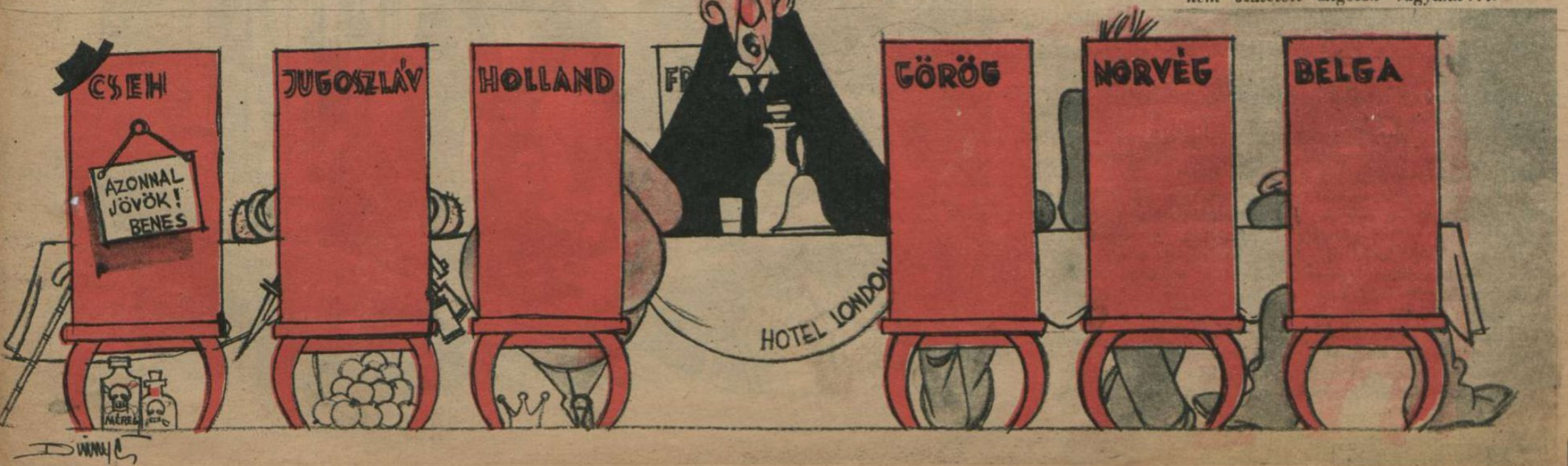

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

(44.)

— Majd meglátjuk!

A gyakorlati ember magabízásával mosolygott és Juda igazat adott neki. Valóban: a pénztőke könnyen mozog, s ha egyszer veszedelmet érez, nyomtalanul eltűnhetik, akár a hegyi patak a sziklák alatt.

A lépcsőházban Komor egészségeset ásított.

— No, mit szól ehhez a sok zagyva szószhoz, amit az Andor kavart? — kérdezte.

Juda vállat vont:

— Én ehhez nem értek. A politikához fogalmam sincs. Ha ő mondja, biztosan úgy is van. Ő viszont a mi dolgunkhoz nem ért, azt hiszem, ott követi el a hibát, hogy azt gondolja: az élet szigorúan alkalmazkodik a teoriákhoz.

Komor dünnyögött valamit, hogy ostobaság az egész, kár az embernek az éjszakáit ilyen meddő vitákra pazarolnia.

— Azt hiszi? Ne márt, ha megismerjük azokat, akik ellenfeleink akarnak lenni.

— Hogy mondja?

— Igen... Andor állítja, hogy velünk is le akarnak számolni, miután a mi akaratlan szövetségünk hozzásegíti őket a grófok és polgárok társadalmának összezúzásához. Látja, ezek a kijelentések alkalmasak arra, hogy az ember elgondolkozzék és óvatos legyen... Például, hogy előkészítse a vagyona útját olyan helyre, ahol nem fenyegeti semmi veszedelem...

— Mond valamit!

— Én szeretek az Andorral együtt lenni. Vagy azért, mert túlságosan biztos az ő dolgukban, vagy mert fecsegő természet, minden kártyát megmutat. Hugó nagyszerűen bánik vele. Kiugratja belőle a legtitkosabb gondolatot is... Így aztán szerzünk néhány hasznos értesülést.

— Ezek nem új dolgok, kolléga úr! Ezt nem Andorék találták ki. Vegye meg Marx könyveit, olvashatja bennük, árulják ezeket a titkokat Budapest összes könyvkereskedői!

— Lehetséges... Én mondtam már, hogy a politikához nem értek. De az ember tanuljon, ha módja van hozzá.

A házmester kinyitotta a kaput, s az utcára léptek. Komor karonragadta feleségét, s búcsúzott:

— Hát akkor viszontlátásra, holnap reggel.

Az ügyvéd velük tartott, Juda egyedül maradt és lassan nekivágott a hajnali utcának. A gázlángokat oltogatták már, az ívlámpások vakon lengtek magas oszlopaikon, s a szürke kőházakon elömlött a hajnal vigasztalan homálya. A nap még nem bukott fel a láthatár szélén, hogy rózsaszínre fesse a felhőket, s visszfényével jótékonyan elborítsa a nagyváros reménytelen, sivár tömegét. Nagypatájú lovak kocogtak a szemeteskocsikkal az út közepén, néhány lump kóválygott a járdán, s olykor egy-egy fiakker, vagy szomorú konflis is eldöcögött mellette.

Még alhatik vagy hat órát... Vajjon Rozeléék mit csinálnak most? Az asszony bizonyára alszik, vagy talán nem is olyan bizonyos ez: virraszt és vadul dobogó szívét hallgatja. Fél... Érdekes, hogy fél. Vajjon minden asszony ennyire retteg a szüléstől, mint ő?

— Kedves uram...

Megrettent a váratlan hangtól. Mély és sötét kapualjból egy rongyos csavargó toppant eléje.

—Mit akar?

— Pár fillért, könyörgöm... Éhes vagyok...

Zsebébe nyúlt, vörös rézpénzeket válogatott ki és ujjheggyel nyújtotta a koldús felé.

Vajjon ez az ember mit gondol a háborúról? Egyáltalán jut-e eszébe, hogy háború lehet? Nem öreg még, talán elviszik katonának is. Rongyai helyett új kék kabátot, feszes nadrágot adnak rá, kemény bakancsot, fejére csákót, s olyanná válik, mint millió más, aki most ágyában alszik, vagy éppen munkába készül. Kedve lett volna megkérdezni tőle... Aztán sebes léptekkel mégis a Newyork kávéház felé ballagott. Talán hallhat valami érdekeset.

Nagy zsibongás fogadta. Gyűrött arcú lumpok, a lapok redakcióiból kiszabadult ujságírók, feltűnően festett éjszakai hölgyecskék nyüzsögtek a templomi hangulatú csavart oszlopok közt, a mennyezet freskói alatt, a frissen terített asztalok mellett.

— Konyakot...

A szomszéd asztalnál nagyhajú férfi magyarázott két, szemmel láthatóan elázott társának. A háború lehetőségeit fejtegette. Távolabb tőzsdei manőverről beszélgettek, majd suttogva, egy-egy hangosabb szót ejtve csak olykor, a magyar és osztrák papírgyárak karteltárgyalásait vitatta meg három kövér ember.

— Üljünk csak nyugodtan, uraim, — legyintett a nagyhajú. — Ki-ki teljesítse állampolgári kötelességét, s akinek megfelelő kártya akad a kezébe, mondja be a kasszát és a százast. Semmi találgatás, semmi izgalom! Egy napon, ha elérkezik az ideje, úgyis felrobbanunk, mert a Simplon-alagútja silány egérlyuk ahhoz képest, amit a szerb patkány rágott a monarchia alá! De ha Berchtold úrnak tetszik ez, ha Tisza tűri, ha Krobatin lovag hanyag előkelőséggel éppen most kúráltatja a csúzát, hát akkor jó... Nekünk bele kell nyugodnunk, hogy halálra vagyunk ítélve.

Olyan hangosan beszélt, hogy az egész környék akaratlanul ráfigyelt. Némelyek nevettek, mások bosszankodva csóválták fejüket, az estrádon egy vöröshajtókás ulánustiszt kardja után kapkodott és azt mormógta, hogy a civilen elégtételt kell vennie, mert a hadsereget sértegeti. Alig tudta visszatartani az éjfekete hajú, mélyhangú, kissé zavaros tekintetű orfeumi táncosnő, aki mellette ült és néha unottan kortyolt a poharában halkan gyöngyöző Mumm-ból.

— Halljuk csak, halljuk! Beszéljen! — biztatták valahonnét a szónokot.

Mostanában divattá vált, hogy hajnal tájban a nyilvános helyiségekben felálljon valaki s mint a klasszikus fórum e furcsa utódain, beszédet intézzen a kótyagos polgárokhoz.

— Várjunk csak, várjunk csak, kérem!

Egy stentori hang csattant az oszlopra épített márványmedence mellől, amelyben szivárványszínű japán halak uszkáltak.

— Halljuk, Halljuk az ellenpártot!

— Igenis, ellenpárt. Az elnyomott fájdalomnak ez a hangja, amit hallottunk, uraim, hatásosan fest a modern darabokban, de ide a kávéházba nem való!

— Úgy van!

— Jól beszél! — zúgott a visszhang.

— Ha Berchtold és Tisza hallgat, nekünk semmi okunk, hogy tüzet kiáltsunk... Mi igenis amellett vagyunk, hogy az emberi kor legvégső határáig bemondhassuk a kasszát a százassal és ha lázat érzünk, az lehet az éretlen szilvától, az elrontott gyomortól, a meghűléstől, de semmi esetre se lehet harci láz! Mi a békét óhajtjuk...

Néhol helyeseltek, más asztaloknál lehurrogták, mint a kormánypárti képviselőjelöltet a kuruc hajlandóságú kerületekben. Hangzavar kerekedett, s egy-egy társaság tagjai külön összekaptak azon, hogy ki melyik alkalmi szónok nézetéhez csatlakozott. Csak az ulánus maradt következetes, mert most már ezt a felszólalót is miszlikbe akarta aprítani.

— Felkoncolni! Felkoncolni! — Vezényelte. — Skandal! Schweinerei! Antimilitarista untauglichok fecsegése! — méltatlankodott.

Egy öreg gabonaügynök elázottan ingatta fejét és sajnálkozva mondta szomszédjának:

— Ahogy ez a Pasics kinéz! Azt akarja bebeszélni a Tiszának, hogy ő választási körútra ment. Mit szól? Mi? Úgy éljen ő!

Juda fizetett. Únta a zűrzavart, a fecsegést, a tájékozatlan szószátyárok locsogását. Valami biztosat szeretett volna hallani, de kitől? Ki tud itt bizonyosat? Azt mondják, a honvédelmi minisztérium ablakai mostanában egész éjszaka világosak és a Dísztér tele van autókkal, meg kocsikkal. Háború lesz? A lapokban az áll, hogy a király Károly Ferenc Józsefet, az új trónörököst az első huszárezred parancsnokává nevezte ki. Beszélik, hogy ősszel, fele-

ségével együtt Pestre jön a királyi várba. Hát, ha háború lesz, minek csinálnak ilyen terveket?

A villamosok már sűrűn jártak, a hétköznapi élet lassú ütemben megindult. Kicsit még csikorgott minden, mintha a város teste belezsibbadt volna az éjszakába, a kapualjakból rossz lehellet szállt ki, s a cselédek rázták az emeleti ablakokban a törlőrongyokat.

Egyszerre trombitáló katonahang visszhangzott a Rákóczi-út baloldali járdáján. Valami nyugdíjas premiant-tisztben ébredt fel a harci szellem.

— Tudja, — kapaszkodott társának karjába, — Giesl báró, az katona! Mikor hallotta, hogy pogrom készül a magyarok és osztrákok ellen, odament Pasicshoz és azt mondta neki: Sie, Pasics, ich mach Sie aufmerksam, diese Komitácsi-Banda soll nicht herumhandeln, sonst lass ich Sie und die Komitácsi-Banda einsperren, dass Sie blau werden! So eine Banda! Verstanden? Mert, tudod, így beszéltünk ám kezdettől fogva Szerbiával, csak a nagyfejűek ezt nem kötötték a mi orrunkra...

A keleti pályaudvaron hosszút füttyentett egy most induló hajnali vonat.

Csütörtök volt, július huszonharmadika...

II

A munkapárt klubjában ezen a napon szokatlanul nagy volt az élet. Vidéki képviselők, akiket máskor hónapszámra nem látnak, barnára sülve a nyári naptól, most ott bolyongtak a termekben és apró csoportokba verődve a pestiekkel, a várható eseményeket vitatták. Az utca moraja tompán, majdnem fenyegetően szűrődött át a hatalmas ablakok zárt tábláin túlról, — mintha egész Budapest kiköltözött volna ma a házak közé. Az utcák, mint egy gigászi folyó mélyszakadékú medrei, megteltek emberhullámokkal, amelyek meg-megtorlódva hömpölyögtek tova. Délután öt óra volt.

Belgrádban most készült Pasics a monarchia követségi palotájába, hogy átadja kormánya válaszát. Közönséges fiakker döcögött vele végig a Krunszkaulicán, az öreg, ravasz politikus behúzódott a kocsi sarkába, csak sötétkék ruhája, szakálla, alacsony, fekete keménykalapja látszott s térdén heverő aktatáskája, amelyben a végzet hideg és visszavonhatatlan ítéletét vitte.

Becsöngetett a kapun, hogy tizenhét perc múlva, egészen pontosan tizenhét perc múlva, ugyanolyan szenvtelen ábrázattal jöjjön elő rajta, mint ahogy belépett.

Egy ujságíró hozzá sietett és megkérdezte: mi az eredmény?

Vastag, lobogó szemöldöke alól rápillantott s olyan közömbösen, mintha az idő után tudakozódnék a kíváncsi, rossz német kiejtéssel csak annyit felelt:

— Warum fragen Sie das von mir? Fragen Sie das von ihren Gesandter...

Egy óra múlva Zimonyból Giesl báró már telefonon beszélt Tisza István miniszterelnökkel...

Az utca minderről mit se tudva, nyugtalanul és zavartan várakozott. Az órák fedele minden percben felkattant, de a mutatók most se haladtak gyorsabban, mint más napokon, amikor a színházi kezdések, vagy vacsoraterminusok betartását ellenőrizték rajtuk. Kósza hírek jöttek, senki se tudta volna megmondani, honnét, micsoda forrásból. Az ujságok kiadóhivatalai előtt vastag betűkkel pettyezett plakátokat ragasztottak ki, amelyeknek élén feketén lovagolt egy név: Belgrád.

A házmesterek ingujjra vetkezve, szétvetett lábbal ácsorogtak a kapuk aljában, cselédek futottak le minduntalan hozzájuk az emeletekről, hogy tájékozódjanak. Ők fogták fel az újabb és újabb hireket s továbbították a kíváncsiaknak:

— Pasics enged!

A körútakon, az utcák sikátorában vágtatva rohant végig a rikkancsok hada a fojtó illatú, nedves ujságlapokkal, amelyeken szétmaszatolódott a festék:

— Szerbia meghátrált! Pasics leköszönt! Szenzációs kiadás...!

Néhány perc múlva már az új miniszterelnök nevét is tudták: Ribarovics vállalta a kormányalakítást.

Az órák mutatója közömbösen ballagott a hatos felé s az emberek kissé mintha elcsendesültek volna.

— Most dől el a dolog, — mondták vadidegenek, akiket a véletlen éppen akkor sodort egymás mellé — Uram, most dől el, hogy béke, vagy háború...

Az ujságok plakátjain új szöveg ordít:

— Szerbia mozgósít! A szerb hadsereg harcrakész!

Ezer, meg ezer száj mozgott ennek a néhány szónak az ütemére, s egyszerre kigyúltak a szemek. Ez már majdnem bizonyosság. Majdnem a háború maga. Extázisban kiabál néhány ember, a kávéházakban a komoly urak és tőzsdegaloppinek egyformán harsognak, vitatkoznak, hisznek, kételkednek, örülnek és bosszankodnak.

Egy ötvenkettes villamos megakadt a technologia sarkán, s a kocsiból valaki kiszólt:

— Éljen Szerbia!

A tömeg fülét megütötte a szó, s mintha vezényelték volna, a sínekre rohant. Ötvenen, százan fogták körül a kocsit, aztán mindenfelől özönlöttek emberek, akiknek fogalmuk se volt róla, hogy mi történt tulajdonképpen. Kérdezősködtek, izgatottan hadonásztak:

— Mi az? Mi van? Mit csinálnak itt?

— Valaki Szerbiát éltette...

— Mit? A gyilkosokat? Üssék agyon! Tiporják szét a fejét!

A villamos derékig benne állt az embergyűrűben, hiába verte teljes erővel a vezető a csengőt, senki se mozdult.

— Hol van? Ki volt az, aki Szerbiát éltette?

Könnyű volt megtalálni. Már remegett, vászonfehér volt az arca, kissé bambán mosolygott, mentegetőzve, önmaga vakmerőségén elámulva: — húszéves forma suhanc. Kalapját levette, sűrű, kissé göndör haja mélyen lenőtt a homlokába, arca bőre máskor olajos barna lehetett. Valami szerb fiatalember, talán diák, talán vásári árus, aki piros bosnyákfezzel a fején bicskákat, tükröket, ollókat kínálgat a falusi népnek. Most elkapta egy megnevezhetetlen szenvedély, gőg, nemzeti büszkeség, dac; egész

fajtája vakmerőségét magában érezte, hogy szembeszállott ezzel a vörös arcú, egyetlen szájját, egyetlen kiáltó szájjá változott tömeggel, az egész országgal, a monarchiával, a hatalmas császárral.

— Verjék agyon!

— Üssék le a pimaszt!

Öklök emelkedtek, sétabotok, tenyerek nyúltak feléje s a vezetővel együtt lerángatták a kocsiról. Azt is meg akarták büntetni, mert a villamost minden áron szerette volna elindítani, s ezért úgy tekintették, mint bűnrészest a tüntetésben. Rendőrök szaladtak a Rákóczi-út sarkáról, de már elkéstek, mert a népharag forró áradata ráömlött a szerencsétlen fickóra. Ruháját szétszaggatták, feje és arca vérzett, tétován bámulta véres tenyerét, amelyet berepesztett szája előtt elhúzott s tűrte, hogy verjék. A kalauz is kapott az ütlegekből, mire sikerült a rendőröknek hátranyomniok a felgerjedt embereket.

— A szocialisták a háború ellen tüntetnek! — kiáltozott valaki, — menjünk a Népszava elé!

— Ugyan, a szocialisták! — legyintett egy úr, akinek girardi kalap volt a fején és fehér szekfű virított a gomblyukában, — nem is érdemes észrevenni őket...

A József-körúton egy szerkesztőség előtt új plakátot ragasztottak ki:

„Hat óra tíz perckor Giesl báró elutazott Belgrádból."

Az egész körúton végig villámlott már a hír, s a friss áramütést követte a tömeg mennydörgése:

— Háború! Éljen! Éljen a háború!

A redakciók telefonjai, amelyek mostanáig némák voltak, egyszerre ontani kezdik a jelentéseket Belgrádból, Zimonyból, Bécsből, hogy ugyanezek a hírek egy perc mulva már tovább zümmögjenek a drótokon Pécsre, Szombathelyre, Trencsénbe, Kolozsvárra.

Az utcán ismeretlen emberek ragyogó arccal ölelgették egymást, mintha megütötték volna a főnyereményt, vagy váratlan örökséghez jutottak volna. Az Oktogon-téren az Abbazia kávéházban valaki elkezdte énekelni a Himnuszt. Az apró márványasztalok mellől felugráltak a vendégek, s a bátortalan hangra dörgő kórus folytatta a dallamot, hogy aztán a Szózat, a Rákóczi induló, a Kossuth-nóta és a Hunyadi induló következzék utána, végevárhatatlanul, órákon át. Még éjfélkor is énekeltek, berekedve, a történelmi pillanat szédületében az ünneplő hivatalnokok, kereskedők, ügynökök. Az ujjak között kialudt a szivar, a kávé kihült, a fagylalt elolvadt a poharakban, de senki se törődött most ilyesmivel. A mellek kidülledtek, s az emberek úgy viselkedtek, mintha mindegyikük mögött ott állott volna táblájával és íróvesszejével Clio, a história muzsája, egyedül arra várva, hogy az ő cselekedetét, magatartását örökítse meg a halhatatlanság számára.

A munkapárt Károly-körúti klubjának kivilágított ablakai mögött ott ácsorogtak a honatyák és igyekeztek bölcseket mondani, ugyancsak a perc történelmi ihletéből merítve. Némelyek sápadtak voltak, s izgalmukat sehogy se tudták palástolni. Egy vidéki úr, valahonnét a Dunántúlról, hosszú pakombarttal barna, egészséges arcán, mindenkihez különkülön odament és kabátja hajtókáját megragadva suttogta:

— Milyen felséges időknek lehetünk szerencsés tanui, barátom!

Fél tíz óra tájban megérkezett, akit mindnyájan szorongva vártak, s aki nélkül se lelkesedni, se hazafiasan borongani igazán, gátlás nélkül nem mertek, — Tisza István. Most is sötét ruhát viselt és szemüvege különösen komor kifejezést adott arcának. Embergyűrű fogta körül, tapsra verődtek össze a tenyerek, de mintha észre se vette volna a zajos ünneplést. Miközben ide igyekezett, hallotta a tömeg lármáját a Rákóczi-útról, a hidak környékéről, a Nemzeti Kaszinó felől, s fanyar mosollyal értette ki a zúgó káoszból a maga nevét. Soha ennyire őszintén, ilyen elragadtatottan nem ünnepelték még, mióta él... S éppen most, a háború kitörésének tragikus percében. Az ő művének tartják azt, ami már talán holnap elkövetkezik, az ő nevéhez kapcsolják hozzá a vérontást, s mindazt, amit a kifürkészhetetlen jövő rejteget... Ezek is... Csaknem vállukra emelik, körültolongják, kérdéseket szegeznek mellének, s azt se tudja hamarjában: melyikre válaszoljon hát.

— Mikor jelenik meg a királyi manifesztum? — süvöltött feléje egy stentori hang.

Mindenki elnémult, hallani akarta a feleletet.

Kis, tanácstalan mozdulatot tett, de az is lehet, csak csendet intett.

— Manifesztum vagy lesz, vagy nem lesz. — Hangja tompa, fás, furcsa hangsúllyal koppant, szinte úgy érzett, minden szó külön lehull a parkettre s ott furcsa zajt üt. — Ezt én nem mondhatom meg, mert ez őfelségének, a királynak személyes ténye. De ha lesz is, csak akkor jelenik meg, amikor kitör a háború.

— Hát még nem tört ki?

— Szerbia már mozgósít!

— Folytatjuk. —

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: DR. RAJNISS FERENC főszerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: V., Gr. Klebelsberg-utca 29. Telefon: 120-856. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 19. Telefon: 132-883, 139-926. — Előfizetési ár egy évre 12 P, félévre 6 P, negyedévre 3 P. Egyes szám ára 24 fillér. Csekkszámla: 21.363. Kéziratok, képek, rajzok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. — Nyomatott a Stádium Rt. offset-körforgógépén. Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: Győry Aladár igazgató.

A lapot küldi:

Cím:

Tábori posta szám:

Kalotaszegi vasárnap

(Kántor Géza felvétele.)